

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту
Кафедра фінансових технологій і підприємництва

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

**Удосконалення підходів до оцінки фінансового стану підприємства як
засобу залучення інвестиційних ресурсів**

спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Студента (ки) Лисенко Діани Віталіївни
(прізвище, ім'я, по батькові)

групи Фм-01/1
(шифр групи)

Подається на здобуття освітнього ступеня магістр.

Кваліфікаційна робота магістра містить результати власних досліджень.
Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на
відповідне джерело Д. В. Лисенко
(підпис) (ініціали та прізвище студента)

Керівник доц., доц., к.е.н. Н.В.Котенко
(посада, науковий ступінь) (підпис) (ініціали, прізвище)

Суми 2021

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
 Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту
 Кафедра фінансових технологій і підприємництва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри, д.е.н., проф.

_____ Л.Л. Гриценко

(підпис)

«__» _____ 20__ р.

ЗАВДАННЯ

до кваліфікаційної роботи магістра

Студент(-ка) групи ФМ-01/1 інституту (центру) ННІ ФЕМ
 спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Лисенко Діана Віталіївна

(прізвище, ім'я, по батькові студента)

Тема роботи: Удосконалення підходів до оцінки фінансового стану
 підприємства як засобу залучення інвестиційних ресурсів

Затверджено наказом по СумДУ № _____ від «__» _____ 20__ р.

Термін здачі студентом завершеної роботи «__» _____ 20__ р.

Вихідні дані до роботи: нормативні й законодавчі акти, матеріали статистичної звітності, інструкції та положення, матеріали монографій, періодичних видань, підручників і навчальних посібників, дані фінансової звітності суб'єктів господарювання, організацій та установ тощо.

Зміст основної частини роботи (перелік питань для розроблення):

1 Теоретичні та методичні аспекти оцінки фінансового стану
 підприємства як об'єкта інвестування

2 Оцінка фінансового стану промислового підприємства як потенціального
 отримувача інвестиційних ресурсів(на прикладі ПрАТ «слобожанська
 будівельна кераміка»)

3 Удосконалення інформаційного забезпечення оцінки фінансового стану як
 засобу залучення інвестиційних ресурсів

Дата видачі завдання: «__» _____ 20__ р.

Керівник кваліфікаційної роботи: _____ Н.В.Котенко
 (підпис) (ініціали, прізвище)

Завдання прийнято до виконання «__» _____ 20__ р. Д.В.Лисенко
 (підпис) (ініціали, прізвище студента)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
1 ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ОБЄКТА ІНВЕСТИВАННЯ.....	8
1.1 Сутність та необхідність оцінки інвестиційної привабливості підприємства.....	8
1.2 Основні методики та процедури для оцінки фінансового стану підприємства як об'єкта інвестування.....	10
1.3 Показники та напрямки оцінки фінансового стану підприємства майбутніми інвесторами.....	13
2 ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА ЯК ПОТЕНЦІАЛЬНОГО ОТРИМУВАЧА ІНВЕСТИЦІЙНИХ РЕСУРСІВ (НА ПРИКЛАДІ ПРАТ «СЛОБОЖАНСЬКА БУДІВЕЛЬНА КЕРАМІКА»).....	15
2.1. Загальна характеристика підприємства.....	15
2.2 Аналіз майнового стану підприємства.....	22
2.3 Оцінка фінансової стійкості та ліквідності ПрАТ «СБК».....	26
2.4 Аналіз ділової активності, заборгованості і рентабельності підприємства.....	29
3 УДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ЯК ЗАСОБУ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РЕСУРСІВ.....	34
3.1 Викривлення фінансової звітності як фактор погіршення інвестиційної привабливості підприємства.....	34
3.2 Аналітичні процедури виявлення ознак свідомої модифікації фінансової звітності: сучасний стан та пропозиції щодо покращення....	37
ВИСНОВКИ.....	45
ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ.....	47
ДОДАТОК А. Аналіз балансу ПрАТ «СБК» за 2020 рік.....	55
ДОДАТОК Б. Звітність ПрАТ «Слобожанська будівельна кераміка» за 2020 р.....	59

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота магістра 62 стор., 7 рис., 18 табл., 58 джерел літератури.

Метою дослідження є удосконалення теоретико-методичних положень та практичних рекомендацій щодо оцінки фінансового стану підприємства як засобу залучення інвестиційних ресурсів.

Об'єкт дослідження – фінансові відносини, пов'язані з оцінкою фінансового стану підприємств як об'єктів інвестування, а предмет кваліфікаційної роботи магістра - ПрАТ «Слобожанська будівельна кераміка».

Методи дослідження, що використовувались при підготовці кваліфікаційної роботи магістра: метод структурно-логічного аналізу, аналітичний метод, узагальнення, порівняння, графічний, метод коефіцієнтів.

Робота складається з трьох розділів. У першому розділі розкривається сутність та основні напрямки оцінки фінансового стану підприємства для визначення його інвестиційної привабливості.

Другий розділ стосується практичного застосування навичок оцінки фінансового стану підприємства як майбутнього об'єкта інвестування (оцінка фінансового стану проводилась за такими напрямками загальна характеристика підприємства, фінансова стійкість, платоспроможність, ліквідність, заборгованість, ділова активність та рентабельність).

У третьому розділі проаналізовано способи викривлення фінансової звітності та запропоновано аналітичні процедури виявлення ознак свідомої модифікації фінансової звітності.

ФІНАНСОВИЙ СТАН, МЕТОДИКА, ОЦІНКА, ІНВЕСТИЦІЙНІ РЕСУРСИ, ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ, ЛІКВІДНІСТЬ, ДІЛОВА АКТИВНІСТЬ, ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ, ФІНАНСОВІ РИЗИКИ

ВСТУП

Актуальність теми роботи. Конкурентний характер ринкового середовища, обмеженість фінансових та інших ресурсів, зміни у податковій політиці, політичному середовищі країни потребують від промислових підприємств швидкої адаптації до змін, прийняття оптимальних рішень на основі вивчення своїх можливостей та резервів.

Ключовими аспектами у виробничій та фінансово-економічній діяльності сучасних підприємств є пошук оптимальних джерел фінансування, перспективних інвестиційних проектів і рішень, дешевих інвестиційних ресурсів, аналіз стану власного капіталу, вхідних та вихідних грошових потоків, детальний моніторинг дебіторської та кредиторської заборгованостей.

Багато праць вітчизняних і зарубіжних науковців присвячені дослідженню сутності та особливостей оцінки фінансового стану підприємстві та удосконаленню підходів до її проведення, оцінці привабливості підприємств для інвесторів, серед них: Т.О. Кривцова [4], В. МакКлуре [6], Т.В. Бут [1], О.Я. Базілінська [12], Р. Брейлі [16], Ю.В. Ковтуненко [29], М. Лагун [3], В.Ф. Максимова [36], Є.В. Міщук [43], В.М. Ползова [47] та інші.

Але, незважаючи на значну кількість публікацій з питань оцінки фінансового стану підприємств, оцінки інвестиційної привабливості останніх, залишаються невирішеними ще безліч питань, у тому числі такі, що стосуються обрання оптимальних показників оцінки фінансового стану підприємства майбутніми інвесторами, а також методичних підходів до визначенням випадків і інструментів викривлення публічної фінансової інформації компаній.

Метою дослідження є удосконалення теоретико-методичних положень та практичних рекомендацій щодо оцінки фінансового стану підприємства як засобу залучення інвестиційних ресурсів.

Завдання дослідження:

- визначити основні теоретичні положення оцінки фінансового стану підприємства з точки зору потенційного інвестора;
- провести аналіз фінансового стану ПрАТ «Слобожанська будівельна кераміка», майбутнього об'єкта інвестування, дослідивши його майновий стан, фінансову стійкість, ділову активність, ліквідність, прибутковість тощо;
- проаналізувати можливі викривлення фінансової звітності з точки зору погіршення інвестиційної та репутаційної привабливості підприємства;
- запропонувати аналітичні процедури виявлення ознак свідомої модифікації фінансової звітності.

Об'єкт дослідження – фінансові відносини, пов'язані з оцінкою фінансового стану підприємств як об'єктів інвестування, а **предмет** кваліфікаційної роботи магістра - ПрАТ «Слобожанська будівельна кераміка».

Методи дослідження, що використовувались при підготовці кваліфікаційної роботи магістра: метод структурно-логічного аналізу, аналітичний метод, узагальнення, порівняння, графічний, метод коефіцієнтів.

Структура роботи. Основна частина роботи складається з трьох розділів.

У першому розділі розкривається сутність та основні напрямки оцінки фінансового стану підприємства для визначення його інвестиційної привабливості.

Другий розділ стосується практичного застосування навичок оцінки фінансового стану підприємства як майбутнього об'єкта інвестування (оцінка фінансового стану проводилась за такими напрямками загальна характеристика підприємства, фінансова стійкість, платоспроможність, ліквідність, заборгованість, ділова активність та рентабельність).

У третьому розділі проаналізовано способи викривлення фінансової звітності та запропоновано аналітичні процедури виявлення ознак свідомої модифікації фінансової звітності.

При написанні кваліфікаційної роботи магістра були використані такі джерела інформації: 1) законодавчі, нормативні акти, затверджені державними органами методики оцінки фінансового стану, 2) матеріали наукових, науково-практичних та практично орієнтованих монографічних та періодичних видань, 3) підручники, посібники з питань фінансового аналізу; 4) фінансова звітність ПрАТ «Слобожанська будівельна кераміка» за 2019-2020 рр.

1 ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ОБ'ЄКТА ІНВЕСТУВАННЯ

1.1 Сутність та необхідність оцінки інвестиційної привабливості підприємства

Не є секретом, що кожне підприємство у своїй діяльності намагається отримати прибуток і збільшити власний капітал, тому для нього найбільш привабливим вважається залучення коштів із зовнішніх джерел, а інвестори, які мають вільні кошти, у свою чергу, чекають та отримання прибутку, повернення своїх інвестицій та їх примноження, а тому для запобігання втратам, або певним проблемам, вони завжди оцінюють ефективність вкладення коштів у існуючі підприємства [13, 34].

То ж і одні, і другі сходяться у одному, що для визначення ефективності роботи підприємства потрібно визначення його інвестиційної привабливості.

Інвестиційна привабливість підприємства або привабливість підприємства як об'єкта інвестування є основою для розроблення його інвестиційної політики підприємства з одного боку, а з іншого, – її визначення може бути корисним у визначенні недоліків у діяльності підприємства, допомогти у розробленні заходів з їх ліквідації та, в кінці кінців, - покращити можливості залучення інвестиційних ресурсів. А інвесторам визначення інвестиційної привабливості допомагає прийняти зважене рішення про інвестування [52].

Щоб визначити наскільки актуальними є запити у пошукових системах стосовно оцінки фінансового стану, аналізу фінансового стану, оцінки підприємства або оцінки об'єкта інвестування, скористаємося ресурсом Google Trend (рис. 1.1).

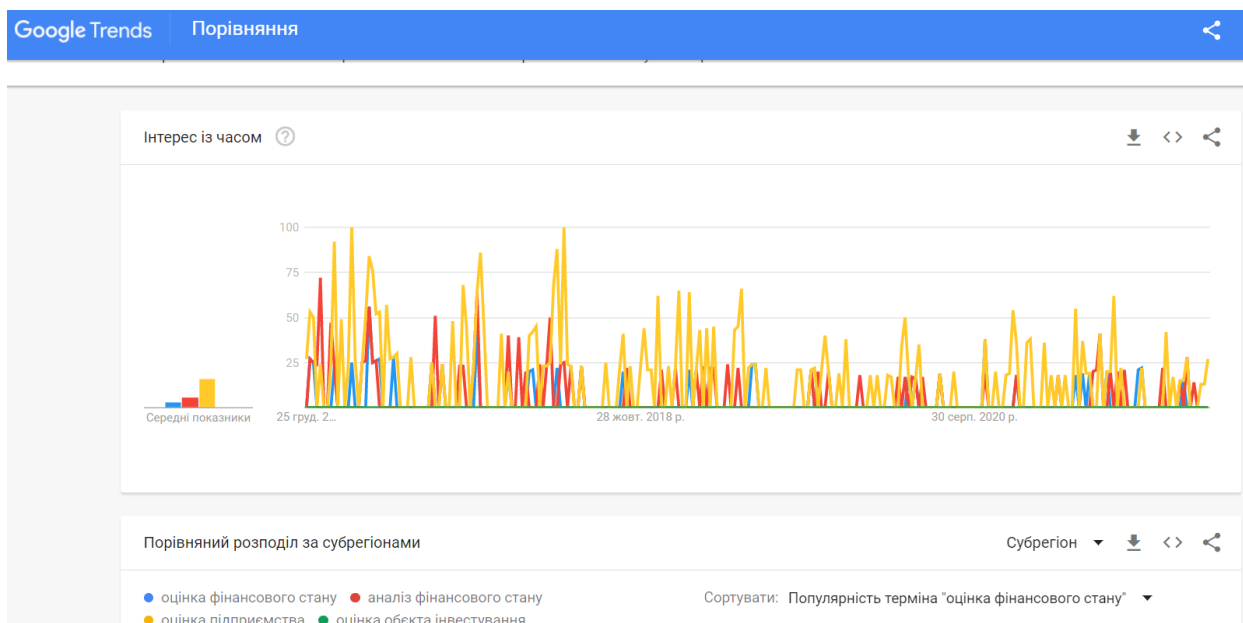

Рисунок 1.1 - Пошукові запити в Україні в останні 5 років

Як показує аналіз зображених тенденцій, найбільш запитуваним є пошуковий термін «Оцінка підприємства», на другому місці пошуковий термін «Аналіз фінансового стану», а потім вже йдуть «Оцінка фінансового стану» та «оцінка об'єкта інвестування». Найбільш затребуваними вказані запити стають у останні та перші місяці кожного року, бо саме у цей період здійснюється підведення підсумків минулого року і аналіз фінансової звітності та затвердження планів на новий рік.

На відміну від простої оцінки фінансового стану підприємства, оцінка інвестиційної привабливості включає також набір фінансово-економічних показників для оцінки зовнішнього середовища, а також рівень позиціонування підприємства на ринку та рівень отриманого результату.

До факторів, що впливають на рішення інвестора щодо інвестиційної привабливості підприємства, крім оцінки його фінансового стану є інвестиційна привабливість галузі, або сфери діяльності, де працює підприємство. Бо інвестор повинен оцінити наскільки вигідно вкладатися у підприємство. І якщо галузь найближчим часом буде у занепаді, навіть високі

показники роботи самого підприємства не переконують інвестора вкладати кошти у дане підприємство [27, 55].

Більшість інвесторів вкладають кошти у підприємства, коли ретельно та детально розписані переваги, планові доходи та ризики.

Під фактором інвестиційної привабливості підприємства розуміють показник, параметр чи характеристику об'єкта інвестицій які відіграють важливу роль для інвестора.

Тому визначення інвестиційної привабливості підприємства на основі фінансових показників та показників виробничо-господарської діяльності є дуже важливим [32].

У даній роботі ми не будемо зосереджуватися на зовнішніх критеріях визначення інвестиційної привабливості підприємства, а приділимо увагу саме оцінці фінансового стану самого підприємства.

1.2 Основні методики та процедури для оцінки фінансового стану підприємства як об'єкта інвестування

Оцінка інвестиційної привабливості передбачає наявність певних процедур, методів, показників для її проведення, які допоможуть прийняти обґрунтовані рішення на основі кількісних та якісних критеріїв [16, 37].

Всі методи оцінки фінансового стану поділяються на формалізовані та неформалізовані (рис. 1.2).

Але не всі вони є однаково розповсюдженими та однаково застосовуються при проведенні аналізу.

У таблиці 1.1 показані основні методи, що постійно використовують аналітики при здійсненні оцінки фінансового стану.

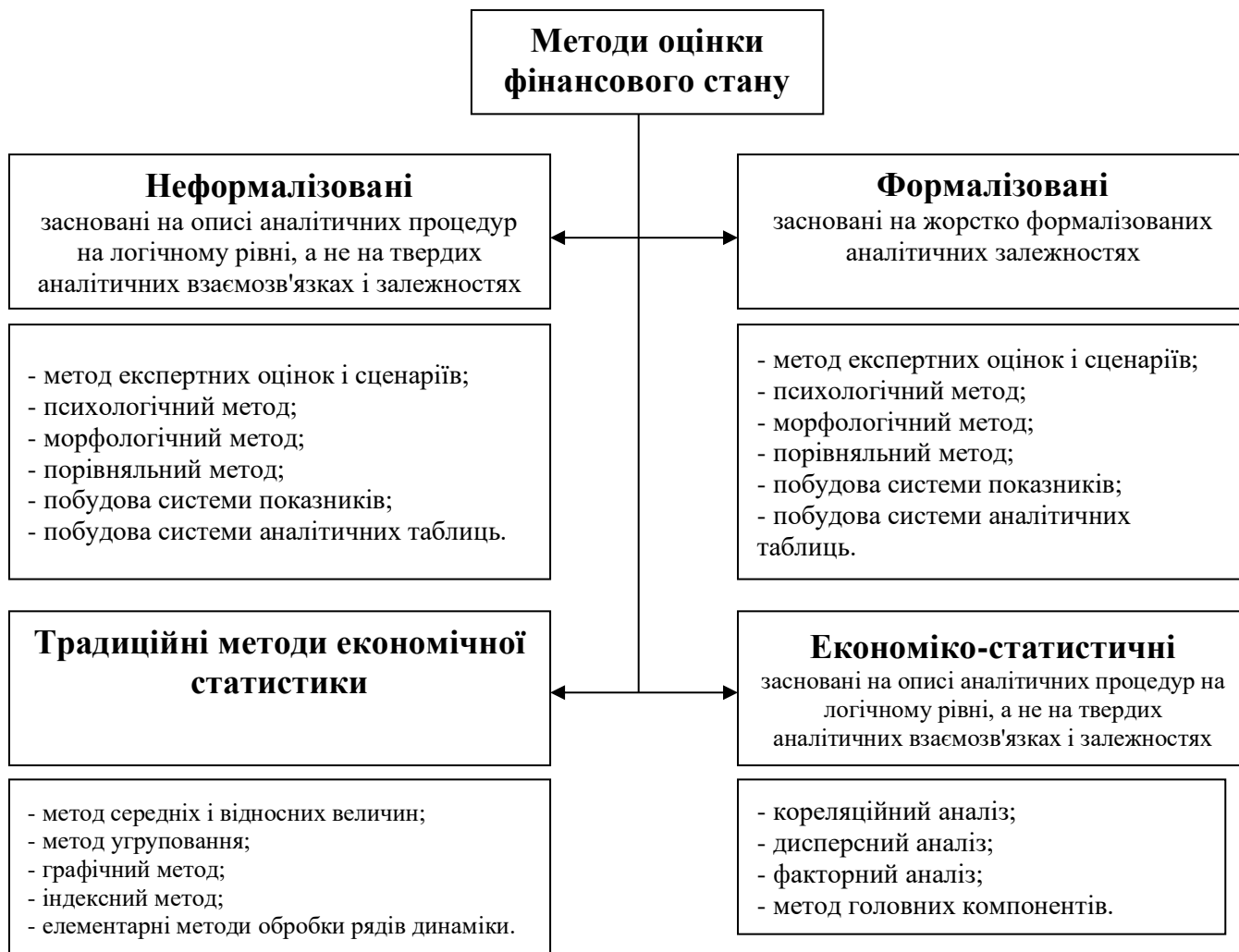

Рисунок 1.2 – Методи оцінки фінансового стану підприємства [56, 57]

Таблиця 1.1 – Найпоширеніші методи оцінки фінансового стану підприємства [20, 35, 58]

Метод аналізу	Сутність метода
Вертикальний аналіз	аналізується вертикальна структура балансу і визначається питома вага окремих статей у валюті балансу
Горизонтальний аналіз	аналізується динаміки показників за визначений період, а також вони порівнюються з кінцевими або попередніми значення за кожною статтею або показником і можуть визначатися абсолютні та відносні їх зміни
Порівняльний аналіз	порівняння показників, що аналізуються з результатами кращих підрозділів самого підприємства при проведенні внутрішнього аналізу або кращими показниками підприємств-конкурентів при проведенні зовнішнього аналізу
Коефіцієнтний аналіз	визначаються взаємозв'язки між окремими показниками визначеної форми звітності, проводяться розрахунки співвідношень між окремими статтями фінансової звітності
Трендовий аналіз	зазвичай порівнюються окремі позиції звітності з такими ж показниками, але за попередні періоди для побудови тренду (тобто основної тенденції зміни показника)
Факторний аналіз	застосовується для розрахунку причин зміни абсолютних і відносних показників, що виникли під дією певних чинників. Найчастіше використовується у аналізі фінансового стану для аналізу чинників, які вплинули на показники прибутковості та рентабельності

Використання названих у таблиці 1.1 методів не може забезпечити повне уявлення про процедуру проведення оцінки фінансового стану та інвестиційної привабливості. Дані процедури розписані науковцями у великій кількості публікацій, крім того, не залишились осторонь і державні органи України. Міністерства (та відомства), комерційні банки за роки незалежності України розробили низку методик для проведення оцінки фінансового стану підприємств [29, 47].

Основу методичних підходів, запропонованих у цих методиках, було закладено Агентством з питань запобігання банкрутству підприємств та Державною податковою адміністрацією України ще у 90-ті роки, а потім удосконалено в інших методичних рекомендаціях, які ми наводимо на рисунку 1.3.

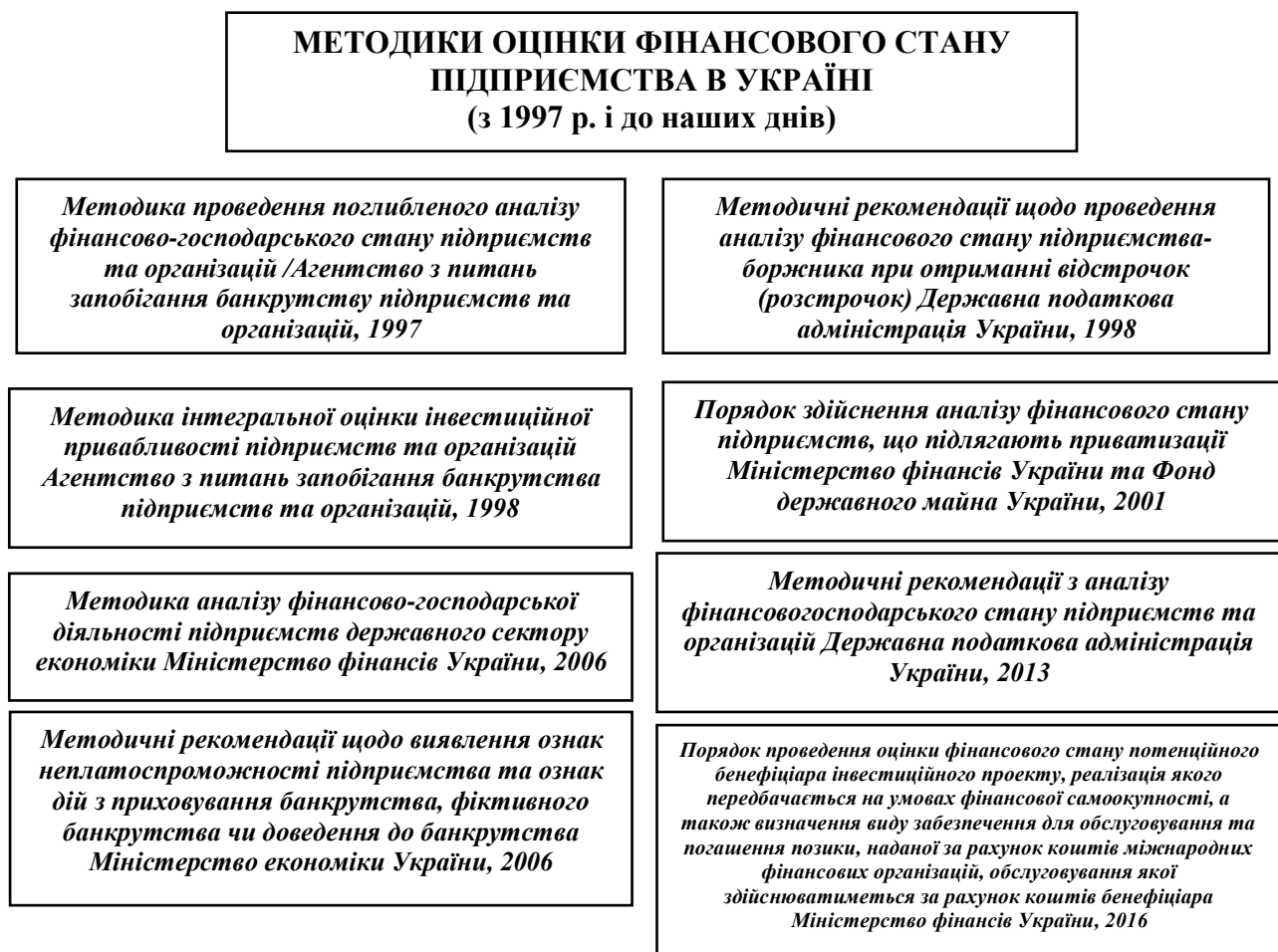

Рисунок 1.3 – Методики оцінки фінансового стану підприємства [38, 39, 40, 41, 42, 48, 49, 50]

Всі наведені на рисунку 1.3 методики рекомендують проводити оцінку фінансового стану підприємства та його інвестиційної привабливості, використовуючи в якості основного джерела інформації фінансову звітність підприємства (форм №1, №2, №3, №4 та Приміток до фінансової звітності), крім того для певних показників та аналітичних висновків потрібні оперативні дані бухгалтерського та управлінського обліку; а також окремі дані форм статистичної звітності підприємства [4, 19, 36, 18, 24, 51, 54].

1.3 Показники та напрямки оцінки фінансового стану підприємства майбутніми інвесторами

Як вже говорилося вище, для оцінки фінансового стану підприємства, його інвестиційної привабливості всі методики пропонують певний перелік показників та аналітичних таблиць.

Огляд існуючих методик, вивчення наукових праць вітчизняних та зарубіжних науковців дозволи зробити висновок, що окремі показники у методиках оцінки фінансового стану можуть відрізнятися, але загальні напрямки аналізу ідентичні або близькі [8, 9, 54].

Так, можна виокремити такі основні напрямки проведення оцінки фінансового стану підприємства як об'єкта інвестування [1, 2, 11, 15, 6, 3, 5, 56]:

- фінансова стійкість;
- платоспроможність та фінансова незалежність;
- майновий стан;
- ліквідність;
- ділова активність;
- заборгованість;
- рентабельність.

Порівняння вказаних напрямків з показниками зарубіжних методик показано на рисунку 1.4.

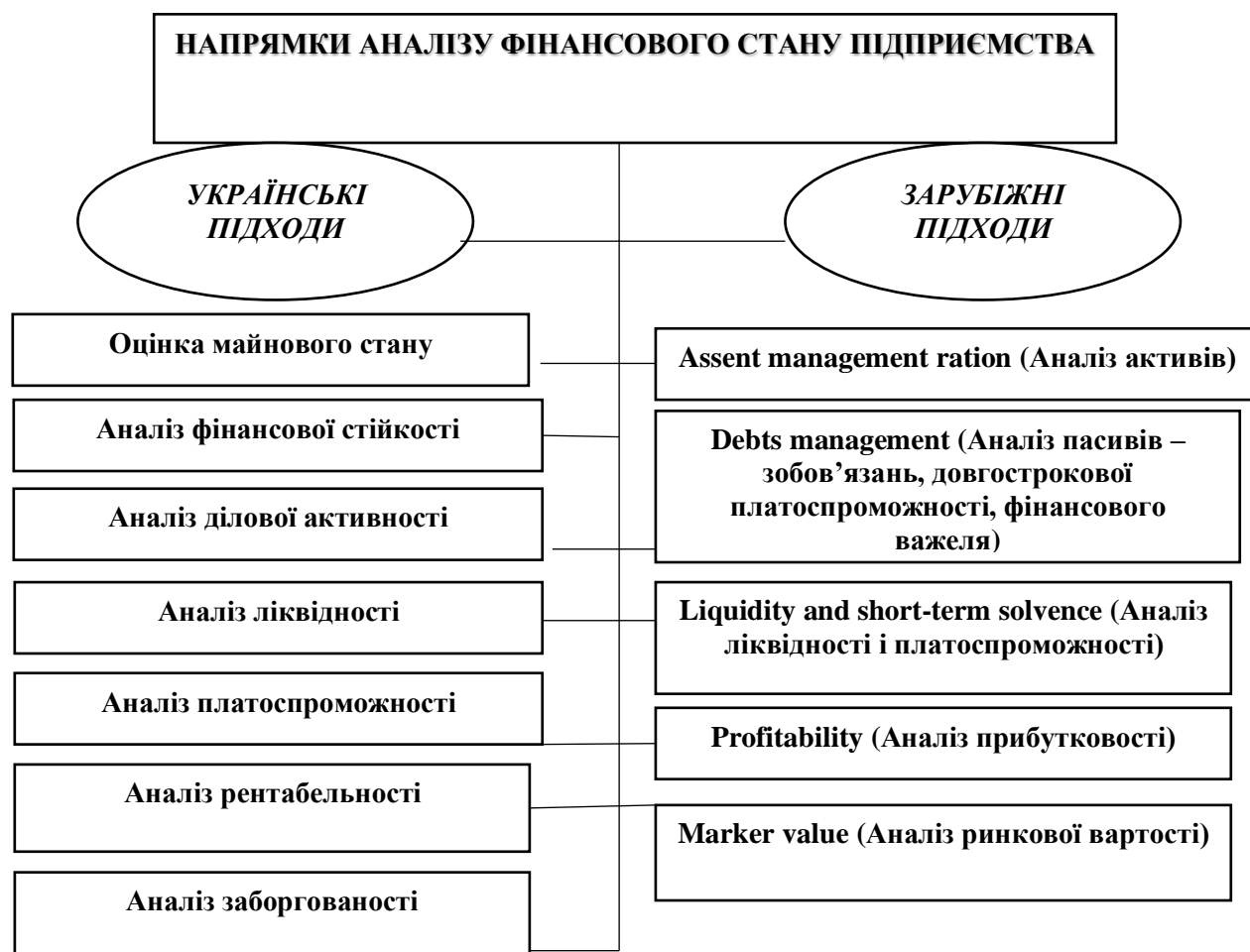

Рисунок 1.4 – Основні напрямки здійснення аналізу фінансового стану підприємства [3, 5, 11, 7, 24, 29, 27, 29, 32, 37, 47]

У наступному розділі кваліфікаційної роботи магістра на прикладі реального підприємства проведемо оцінку його фінансового стану для з'ясування його привабливості як об'єкта інвестування.

2 ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА ЯК ПОТЕНЦІАЛЬНОГО ОТРИМУВАЧА ІНВЕСТИЦІЙНИХ РЕСУРСІВ(НА ПРИКЛАДІ ПРАТ «СЛОБОЖАНСЬКА БУДІВЕЛЬНА КЕРАМІКА»)

2.1. Загальна характеристика підприємства

У даному розділі роботи проведемо оцінку фінансового стану приватного акціонерного товариства «Слобожанська будівельна кераміка» (ПрАТ «СБК»). Аналізувати підприємство будемо за даними його публічної фінансової звітності та інформації, яка є у відкритому доступі. Незважаючи на те, що підприємство, яке будемо аналізувати у роботі, є приватним акціонерним товариством, воно оприлюднює свою фінансову звітність. Крім того, воно вважається одним з лідерів ринку продукції для будівництва, користувалось кредитами ЄБРР для модернізації своєї діяльності. Тож визначимо наскільки цікавим для інвесторів воно є на сьогоднішній день.

Підприємство є частиною холдингу, куди, крім нього, входять чотири компанії ТОВ «ГДК-СБК» (Гірничо-добувна компанія), ТОВ «СБК», ТОВ «Сучасне домобудування» та ПП «Автотрейдинг». ПрАТ «СБК» складається з двох заводів «СБК-Озера» та «СБК-Ромни».

Підприємство було створене у 1997 році, коли американський фонд на базі Роменського цегляного заводу створив компанію «Слобожанська будівельна кераміка» (СБК), з 1998 почалася модернізація підприємства компанією ОСІ (CERIC) (Франція), а з 1999 року підприємство випустило першу продукцію – лицьову цеглу, яку постачало не лише на внутрішній ринок, але і у Росію, Білорусь та країни Балтії. Виробництво сертифіковано за Системою управління якістю ISO 9001:2000, що теж позитивно характеризує виробничу діяльність підприємства.

У 2004 р. Western NIS Enterprise Fund продав 100 % акцій підприємства Raiffeisen Investment AG (RIAG) і MARA Betelungungsverwaltungs GmbH, тобто іноземним компаніям.

З 2007 року почалося будівництво нового заводу СБК у с. Озера (Київська обл.), який після встановлення італійського та французького устаткування, реєстрації нових торгових знаків для нових продуктів, з кінця 2008 року почав випускати продукцію - поризовані керамічні блоки (блок 2НФ, керамкомфорт «380П+Г», перегородка 100, керамоблок20 тощо). Проект будівництва даного заводу був спільним інвестиційним проектом компанії СБК, ЄБРР і BNP Paribas Group (банківської установи, Франція).

Сьогодні виробництво продукції підприємства здійснюється на двох заводах: заводі «СБК-Озера» (поризованих керамічних блоків) та заводі «СБК-Ромни» (виробництво лицьової цегли).

Завод «СБК-Озера» знаходиться у 30 км від Києва. Площа заводу 5,4 га, а кар'єру з видобутку глини, що межує з заводом - 40 га. Потужність підприємства становить 120 млн. шт. умовної цегли в рік.

Завод «СБК-Ромни» розташований у с. Плавинище (Роменський р-н). З 2007 року по 2010 рік за підтримки ЄБРР проведено двоетапну модернізацію підприємства на суму понад 7 млн. дол. У 2007 році компанією СБК за підтримки ЄБРР, розпочато масштабну двоетапну модернізацію підприємства, яка була завершена в 2010 р. В даний час завод виробляє 60 млн. шт. цегли в рік.

Всі 100 % (24635 шт.) акцій компанії належить фірмі MARA Betelungungsverwaltungs GmbH (Австрія).

Види діяльності компанії за КВЕД наведені у таблиці 2.1.

У 2021 році компанія СБК стала переможцем премії IBUILD (головної будівельної премії України) в номінації «Кращий виробник стінових будматеріалів».

Таблиця 2.1 – Види діяльності ПрАТ «СБК» за КВЕД

Номер КВЕД	Назва
23.32	Виробництво цегли, черепиці та інших будівельних матеріалів
08.12	Добування піску, гравію, глини і каоліну
33.19	Ремонт і технічне обслуговування інших машин і устаткування
33.20	Установлення і монтаж устаткування
43.12	Підготовчі роботи на будівельному майданчику
46.73	Оптова торгівля деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічним обладнанням
47.11	Роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами
49.11	Вантажні перевезення автомобільним транспортом

Середньорічна чисельність працівників підприємства у 2020 році становила 328 осіб, у 2019 році – 370 осіб.

Ключові показники фінансового стану ПрАТ «СБК» наведені у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2 – Ключові показники фінансового стану ПрАТ «СБК» у 2019-2020 рр. (тис.грн.)

Назва показника	2019 р.	2020 р.	Зміна (+/-)
1 Необоротні активи	514223	550328	36105
2 Запаси	50446	57273	6827
3 Поточна дебіторська заборгованість	55347	60279	4932
4 Грошові кошти	10458	1523	-8935
5 Активи підприємства	629923	671726	41803
6 Власний капітал	219951	276877	56926
7 Довгострокові зобов'язання	282870	288105	5235
8 Поточна кредиторська заборгованість	122731	102831	-19900
9 Поточні зобов'язання та забезпечення	127102	106744	-20358
10 Чисті активи	219951	288105	68154

Як бачимо, активи підприємства, необоротні активи, запаси, власний капітал за останній рік зросли, що можна оцінити при експрес-аналізі (тобто

на перший погляд) позитивно.

Позитивно для платоспроможності підприємства можна оцінити зменшення поточної кредиторської заборгованості та загалом поточних зобов'язань та забезпечень. Негативно для ПрАТ можна оцінити зменшення найбільш ліквідних активів – грошових коштів, при тому у кілька разів. Зростання довгострокових зобов'язань зазвичай потрібно підприємству для розвитку виробництва, тому збільшення довгострокової заборгованості негативно оцінювати не можна.

Найбільш цікавим показником є чисті активи підприємства, який розраховується шляхом зменшення активів підприємства на суму його зобов'язань (як короткострокових, так і довгострокових). На кінець 2019 року цей показник становив 219951 тис.грн., що більше ніж розмір статутного капіталу (16055 тис.грн.), що відповідає вимогам статті 155 п. Цивільного кодексу України.

Проаналізуємо доходи, які отримувало підприємство за останні роки.

Структуру чистого доходу підприємства від реалізації продукції наведено на рисунку 2.1.

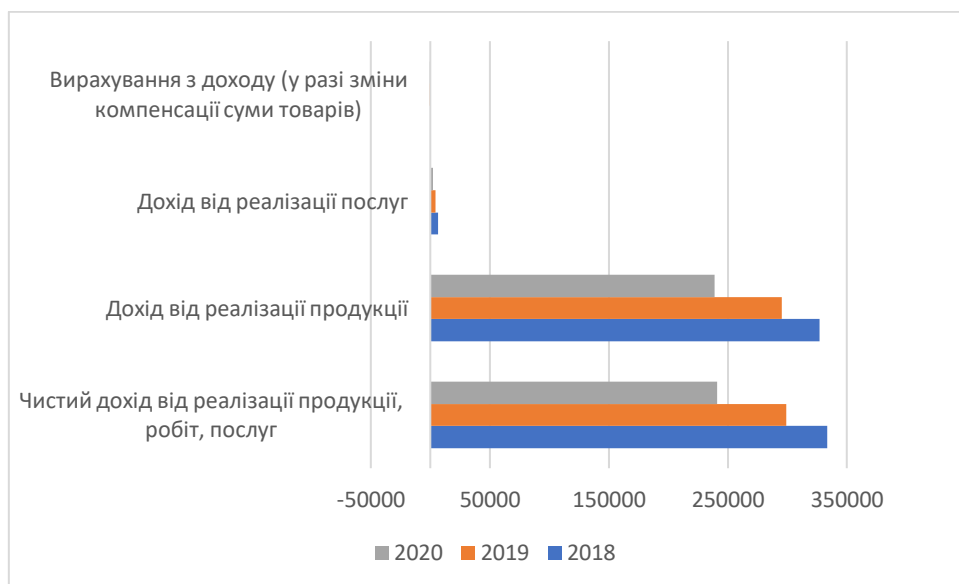

Рисунок 2.1 – Структура та динаміка чистого доходу від реалізації продукції ПрАТ «СБК» у 2018-2020 рр.

Для аналізу доходів підприємства за 2018-2020 рр. складемо таблицю 2.3.

Таблиця 2.3 – Доходи «СБК» за 2018-2020 рр., тис.грн.

Стаття доходів	2018	2019	2020	Зміна (+/-) 2020/2018
Чистий дохід від реалізації продукції, робіт, послуг	333382	299328	240791	-92591
Валовий прибуток	72414	66562	63074	-9340
Інші операційні доходи	7616	6960	10353	2737
Фінансовий результат від операційної діяльності	7596	1225	162	-7434
Фінансові доходи	11890	630	-	-11890
Інші доходи	392216	34156	150	-392066
Фінансовий результат до оподаткування	308999	9704	-66792	-375791
Чистий прибуток (збиток)	250329	7829	-58926	-309255

За даними таблиці добре видно, доходність підприємства за останні роки зменшилась, так у 2020 році у порівнянні з 2018 р. зменшились виручка від реалізації продукції (на 92591 тис.грн.), валовий прибуток (9340 тис.грн.), фінансові доходи (-11890 тис.грн.), інші доходи (-392066 тис.грн.) та чистий прибуток (-309255 тис.грн.). Зростання відбувалось лише за іншими операційними доходами, до яких, за даними підприємства, входили у 2020 році дохід від продажу іноземної валюти (21 тис.грн.), дохід від операційної курсової різниці (1427 тис.грн.), дохід від продажу оборотних активів (771 тис.грн.), сумнівні борги (257 тис.грн.), дохід від оренди (3928 тис.грн.) та інші операційні доходи (3949 тис.грн.).

У 2018 році підприємство отримало, за даними звітності, незвичайно високі «Інші доходи» у розмірі 392216 тис.грн., головною причиною зростання таких доходів були: дохід від списання кредитів на суму 345945 тис.грн., дохід від списання відсотків по кредитах на суму 25150 тис.грн. та дохід від неопераційних курсових різниць – 17588 тис.грн. У інші роки таких значних списань не відбувалося.

Важливим показником для інвесторів є показник чистого прибутку на

акцію власників звичайних акцій. У «СБК» у 2019 році прибуток на акцію становив 309,7 грн. на акцію, а 2020 рік був збитковим для підприємства, тому можна розрахувати лише збиток на акцію.

Ще хочемо додати, що підприємство на сьогодні дивіденди не виплачує, бо на Зборах акціонерів за протоколом №1/2020 було прийнято рішення про спрямування нерозподіленого прибутку підприємства 2019 р. на покриття боргів попередніх періодів та формування інших фондів.

Зменшення доходів підприємства пов'язане зі зменшенням виручки от реалізації продукції, собівартість продукції підприємства теж змінювалась протягом останніх років (таблиця 2.4).

Таблиця 2.4 – Структура собівартості реалізованої продукції ПрАТ «СБК» у 2019-2020 рр. (тис.грн.)

Стаття	2018	2019	2020	Зміни (+/-) 2020/2018
Зарплата з нарахуваннями	26915	29942	29718	2803
Сировина	44847	50456	39024	-5823
Газ із транспортуванням	85651	55630	36836	-48815
Пакувальні матеріали	20370	17219	14121	-6249
Електроенергія	28632	26430	21720	-6912
Амортизація	31612	28794	22270	-9342
Запасні частини	463	368	334	-129
ПММ	3842	3246	2500	-1342
Інші матеріали	662	359	217	-445
Ремонтні і допоміжні матеріали	5042	4567	4113	-929
Інші витрати	3516	15755	6864	3348
Собівартість реалізованої продукції (разом)	251552	232766	177717	-73835

Незважаючи на те, що собівартість реалізованої продукції підприємства зменшилась за останні роки на 73835 тис.грн., зміни у структурі собівартості реалізованої продукції не відповідали загальній тенденції.

Так, заробітна плата, навпаки, зросла на 2803 тис.грн. (хоча це може бути пов'язано з державною політикою збільшення мінімальної заробітної плати), зросли також інші витрати на 3348 тис.грн.

Структура собівартості продукції ПрАТ «Слобожанська будівельна

кераміка» у 2020 році наведена на рис. 2.2.

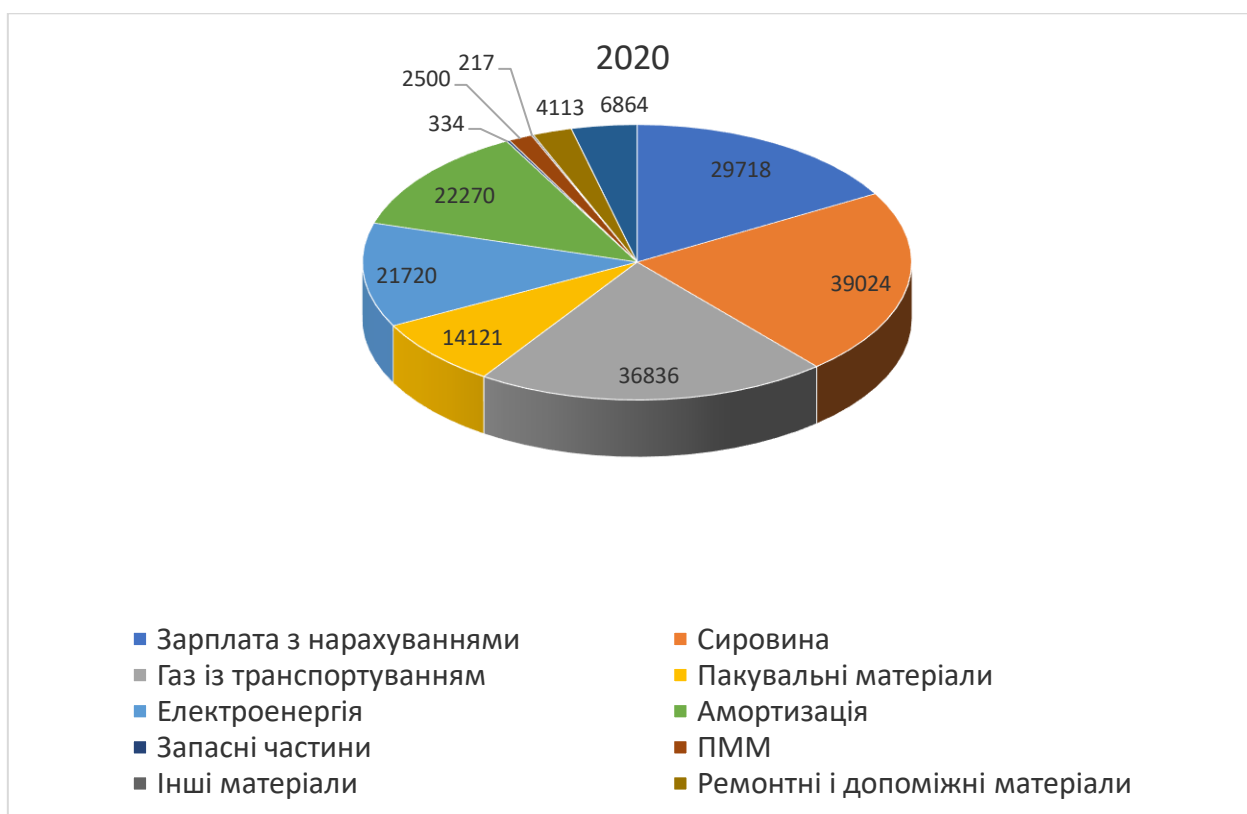

Рисунок 2.2 - Структура собівартості продукції ПрАТ «Слобожанська будівельна кераміка» у 2020 році

Як видно з рисунку, найбільшу питому вагу у структурі собівартості реалізованої продукції підприємства займають зарплата з нарахуваннями, сировина та інші матеріали. Така структура собівартості є не дуже чутливою до зміни обсягів виробництва.

Незважаючи на нещодавно оновлені основні фонди, будівництво нових виробничих потужностей, виробництво якісної та затребуваної ринком продукції, підприємство погіршило свої ключові показники діяльності у 2020 році, отримало значно менші доходи у порівнянні з попередніми роками та чистий збиток у сумі 58926 тис.грн. Тому потрібен більш детальний аналіз фінансового стану підприємства.

Для визначення яким майном володіє підприємство, як воно його використовує, який у нього виробничий потенціал у наступному підрозділі роботи проведемо аналіз майнового стану підприємства за 2019-2020 роки.

2.2. Аналіз майнового стану ПрАТ «СБК»

Для наочності аналізу майна підприємства доцільно скласти аналітичні таблиці стану активів і пасивів, додавши до статей балансу додаткові показники горизонтального та вертикального аналізу (додаток А, таблиці А.1 та А.2).

Таблиця 2.5 – Аналіз майнового стану підприємства

Показник	Абсолютна величина		Питома вага		Відхилення	
	2019 р., тис. грн.	2020 р., тис. грн.	2019 р., %	2020 р., %	в абсол. величинах, тис. грн.	У питомій вазі, %
Майно	629923,0	671726,0	100	100,000	41800	—
1. Необоротні активи	514337,0	550454,0	81,651	81,946	36117	0,295
2. Оборотні активи:	115700,0	121398,0	18,367	18,073	5698	-0,295
2.1. Запаси і витрати	50446,0	57273,0	8,008	8,526	6827	0,518
2.2. Дебіторська заборгованість	65140,0	63999,0	10,341	9,528	-1141	-0,813
2.3. Грошові кошти, їх еквіваленти і поточні фінансові інвестиції	54682,0	62476,0	8,681	9,301	7794	0,620

Зростання вартості майна у підприємства майбутній інвестор оцінить позитивно, це ж стосується і зростання всіх видів активів підприємства і оборотних, і необоротних.

Позитивно на фінансовий стан підприємства впливає і зменшення дебіторської заборгованості на 1141 тис.грн. і у питомій вазі з 10,3 % до 9,5 %.

Крім абсолютних та відносних показників активу балансу підприємства для аналізу майнового стану рекомендують розраховувати коефіцієнтні показники, такі як коефіцієнт постійності (або частка необоротних активів у

майні підприємства), коефіцієнт мобільності (частка оборотних активів у майні підприємства, доповнює коефіцієнт постійності до 1), коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів.

Результати розрахунку занесемо до таблиці 2.6.

Таблиця 2.6 – Розрахунок коефіцієнтів стану майна підприємства

Назва показника	2019 р.	2020 р.
Коефіцієнт постійності	0,82	0,82
Коефіцієнт мобільності	0,18	0,18
Коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів	0,22	0,22

Низьке значення коефіцієнта постійності говорить про низький виробничий потенціал підприємства та потребу у додаткових інвестиціях для його збільшення. У «СБК» значення коефіцієнту відповідає нормі.

Коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних коштів повинен зростати у перспективі для підприємства, тоді його значення можна оцінити позитивно. У більшості випадків значення коефіцієнта залежить від галузевої специфіки підприємства, а тому більше звертають увагу на різкі зміни у значеннях цього показника. У «Слобожанської будівельної кераміки» значення коефіцієнта не змінювалось.

Обчислимо для підприємства коефіцієнти, що характеризують стан та використання основних фондів: коефіцієнт зношеності основних фондів та фондівіддачу. Коефіцієнт оновлення основних фондів розрахувати не можемо, бо у 2020 році підприємство свої основні фонди не оновлювало.

Коефіцієнт зношеності основних фондів (станом на кінець року, який вказано в індексі):

$$K_{z\ 2019} = 1645952 / 2090210 = 78,7 \%$$

$$K_{z\ 2020} = 1608694 / 2088665 = 77 \%$$

Фондовіддача – це відношення чистого доходу до остаточної вартості основних фондів, тобто під ним розуміємо дохід, який одержує підприємство на 1 грн. основних фондів:

$$F_{B\ 2019} = 299328 / 444258 = 0,67.$$

$$\Phi_{В2020}=240791/479971=0,50.$$

Як видно, показники стану основних фондів залишають бажати кращого. Основні фонди дуже зношені, хоча підприємство постійно оновлює їх, а фондівіддача складає лише 67 коп. на 1 грн. основних фондів у 2019 році, та 50 коп. – у 2020 р. Можна сказати, що у 2020 році показники фондівіддачі у підприємства погіршилася.

Для визначення рівня виробничого потенціалу підприємства складемо таблицю 2.7. До виробничого потенціалу прийнято включати вартість необоротних активів, виробничих запасів та незавершеного виробництва. А потім визначати частку цих активів у загальній сумі активів.

Таблиця 2.7 – Аналіз виробничого потенціалу підприємства

Показник	2019 р.		2020 р.		Темпи зміни	Відхилення	
	тис. грн.	%	тис. грн.	%		тис. грн.	%
1.Необоротних активів	514337	91,07	550454	90,576	7,02	36117	-0,49
2. Виробничі запаси	49042	8,68	55254,0	9,0919	12,67	6212	0,41
3. Незавершене виробництво	1404	0,25	2019,00	0,3322	43,80	615	0,08
4. Виробничий потенціал, грн.	564783	100	607727	100	7,60	42944	0,00
5. У % до майна	—	89,66	—	90,472	—	—	—

У даному випадку виробничий потенціал підприємства становить у 2019 році – 89,66 % активів, а у 2020 році – 90,472 %, що теж позитивно характеризує підприємство.

Розглянемо тепер більш мобільну частину майна підприємства – його оборотні активи.

Так їх величина зросла за період, що аналізувався, на 5,698 млн. грн., це відбулося за рахунок зростання запасів і витрат на 6,827 млн.грн., дебіторської заборгованості за товари – на 17,12 млн.грн. та збільшення інших оборотних активів на 2,862 млн.грн. при зменшенні суми дебіторської заборгованості по розрахункам – приблизно на 12,2 млн.грн.

Таблиця 2.8 – Аналіз структури оборотних коштів підприємства

Показник	2019 р.		2020 р.		Відхилення (+,-)	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
II. Оборотні активи, у т. ч.:	115700	100	121398	100	5698	0
- запаси і витрати	50446	43,60	57273	47,18	6827	3,58
-дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги(ряд. 1125)	9884	8,54	27004	22,24	17120	13,70
-дебіторська заборгованість за розрахунками та інша (ряд. 1130+1135+1136+1140+1145+1155)	45463	39,29	33275	27,41	-12188	-11,89
- грошові кошти та їх еквіваленти (ряд. 1166+1167)	10458	9,04	1523	1,25	-8935	-7,78
- витрати майбутніх періодів (ряд. 1170)	114	0,10	126	0,10	12	0,005
- інші оборотні активи (ряд. 1190)	618	0,53	3480	2,87	2862	2,33

Більш детально проаналізуємо структуру запасів «СБК», склавши таблицю 2.9. Станом на кінець 2020 року запаси підприємства не перебували у якості застави як забезпечення його зобов'язань (за кредитами та позиками), воно вільно ними користувалося.

Таблиця 2.9 – Аналіз структури запасів підприємства

Показник	2019 р.		2020 р.		Відхилення (+,-)	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
Сировина і матеріали	3306	6,55	4467	7,80	1161	1,25
Запчастини до виробничого обладнання	1730	3,43	2762	4,82	1032	1,39
Малоцінні швидкозношувані предмети	31	0,06	42	0,07	11	0,01
Паливо	146	0,29	669	1,17	523	0,88
Готова продукція	48836	96,81	39573	69,10	-9263	-27,71
Незавершене виробництво	2019	4,00	1404	2,45	-615	-1,55
Тара та тарні матеріали	1205	2,39	1529	2,67	324	0,28
Запаси, разом	50446	100	57273	100	6827	100

Найбільшу частку у структурі запасів підприємства займає «Готова продукція», її частка сягає у 2019 році 97 % запасів, знизившись у 2020 році до 69,1 % (на 9,263 млн.грн). Всі інші елементи запасів становлять невеликі суми, технологічний цикл у підприємства короткий, сировина не коштовна, тому у цих напрямках кошти не відволікаються із обороту підприємства. Тож, на

нашу думку, підприємству потрібно приділити увагу покращанню збуту своєї продукції.

2.3 Оцінка фінансової стійкості та ліквідності ПрАТ «СБК»

Основним завданням показників фінансової стійкості полягає в інформуванні користувачів про рівень залучення позикового капіталу підприємством і його здатності обслуговувати позичені кошти.

Розрахуємо коефіцієнти фінансової стійкості, які рекомендують для її оцінки на підприємствах. Результати занесемо у таблицю 2.10.

Таблиця 2.10 – Аналіз показників фінансової незалежності

	Коефіцієнт	2019 р.	2020 р.	Зміна, (+/-)
1	Автономії (фінансової незалежності) Кфн	0,35	0,41	0,5-0,6
2	Фінансової залежності Кфз	2,86	2,43	<2
3	Концентрації позикового капіталу Ккпк	0,65	0,59	
5	Фінансового ризику Кфр	1,86	1,43	<1
6	Фінансової стабільності Кфстаб	0,54	0,70	>1
7	Довгострокової заборгованості Кдз	0,56	0,51	

Коефіцієнт автономії є індикатором концентрації власного капіталу та розраховується як частка власного капіталу у валюті балансу, у вітчизняній фінансовій літературі його нормативним значенням вважають 0,5-0,6, хоча у Японії достатнім є значення 0,2-0,3.

Мультиплікатор власного капіталу є зворотнім показником до попереднього, тому і нормативне значення – більше 2 (тобто 1/0,5).

Показники фінансової стійкості у підприємства не відповідають нормативним значенням, так коефіцієнт автономії повинен бути 0,5-0,6, а у «СБК» лише 0,35-0,4, мультиплікатор власного капіталу при нормативному значенні більше 2 для підприємства «СБК» становить 2,86 та 2,43.

концентрації позикового капіталу - більше 0,5, а коефіцієнт фінансової стабільності – не досягає 1 (лише 0,54 у 2019 р. та 0,7 – у 2020 р.).

Тобто можна сказати, що підприємство на даний момент фінансово неостатньою стійке і не може своєчасно і повністю розрахуватися за своїми зобов'язаннями.

Про рівень фінансової стійкості підприємства можна судити, розрахувавши тримірний показник фінансової стійкості, що дозволяє ідентифікувати існуючу фінансову ситуацію на підприємстві відповідно до чотирьох видів можливих фінансових ситуацій: від нормальної фінансової стійкості до кризової.

Таблиця 2.11 Тривимірний показник фінансової стійкості ПрАТ «Слобожанська будівельна кераміка» у 2020 році, тис.грн.

Показник	2019 р.	2020 р.	Зміни за рік
1. Джерела власних коштів (мінус іммобілізація)	219951	276877	276877
2. Основні засоби та ін.	514223	550328	550328
3. Наявність власних оборотних коштів	-294272	-273451	-273451
4. Довгострокові кредити та залучені кошти	282870	288105	288105
5. Наявність власних коштів і довгострокових джерел формування запасів і витрат	-11402	14654	14654
6. Короткострокові кредити та зобов'язання	127102	106744	106744
7. Загальна величина основних джерел формування запасів	115700	121398	121398
8. Загальна величина запасів	50446	57273	57273
9. Надлишок (+) або нестача (-) власних оборотних коштів	-344718	-330724	-330724
10. Надлишок (+) або нестача (-) власних і довгострокових залучених джерел формування запасів і витрат	-61848	-42619	-42619
11. Надлишок (+) або нестача (-) загальної величини основних джерел формування запасів і витрат	65254	64125	64125
12. Тримірний показник фінансової ситуації	(0, 0,1)	(0, 0, 1)	x

Таким чином, можемо кваліфікувати фінансову ситуацію на

підприємстві, як нестійкий фінансовий стан (або ще говорять – проблемна фінансова стійкість). Така ситуація не виключає підвищений ризик для акціонерів щодо неповернення коштів, бо при погіршення кон'юнктури на ринку платоспроможність підприємства може різко знизитися. Незважаючи на те, що констатується порушення платоспроможності, все ж таки зберігається можливість покращання фінансової стійкості за рахунок зростання джерел власних оборотних коштів, зменшення дебіторської заборгованості, а також прискорення оборотності запасів підприємства.

З точки зору можливості підприємства розрахуватися за своїми зобов'язаннями необхідним є також аналіз ліквідності його балансу, що ми і зробили у таблиці 2.12.

Таблиця 2.12 - Аналіз ліквідності балансу (баланс ліквідності)

Активи	2019 р	2020р.	Пасив	2019 р.	2020р.	Відхилення (+/-)	
						2019 р.	2020 р.
1. Найбільш ліквідні активи (А1)	10458	1523	1. Найтерміновіші зобов'язання (П1)	78056	82110	-67598	-80587
2. Швидко-ліквідні активи (А2)	55347	60279	2. Короткострокові пасиви (П2)	49046	24634	6301	35645
3. Повільно-ліквідні активи (А3)	51178	60879	3. Довгострокові пасиви (П3)	282870	288105	-231692	-227226
4. Важко-ліквідні активи (А4)	514223	550328	4. Постійні пасиви (П4)	219951	276877	294272	273451
Баланс	629923	671726	Баланс	629923	671726	0	0

Баланс ПрАТ «СБК» не є абсолютно ліквідним, бо у нього поточні зобов'язання значно перевищують поточні активи, довгострокові пасиви не покриваються повільноліквідними активами, а постійні пасиви взагалі переважають. Тобто виникає ситуація, коли ми можемо сказати, що у підприємства значний потенціал, бо у нього багато нематеріальних активів.

Але з точки зору ліквідності ситуація негативна внаслідок наявності у підприємства недостатньо ліквідних активів на покриття його зобов'язань.

Коефіцієнти ліквідності розрахуємо у таблиці 2.13.

Таблиця 2.13 – Коефіцієнти ліквідності

Назва показника	2019 р.	2020 р.
Робочий капітал	-11402	14654
Коефіцієнт поточної ліквідності Кпл	0,920387	1,149301
Маневреність робочого капіталу (Кмврк)	-0,91721	0,103931
Коефіцієнт швидкої ліквідності (К Шл)	0,517734	0,578974
Коефіцієнт абсолютної ліквідності (Кал)	0,08228	0,014268
Коефіцієнт захищеного періоду (К Зп)	-188,993	
Коефіцієнт забезпеченості реалізації робочим капіталом (КЗРК) (Working Capital to Sales)	-0,04735	

Показники таблиці доводять, що у підприємства відсутній робочий капітал (або власні оборотні кошти) на кінець 2019 року, а на кінець 2020 р. ситуація покращилася, відповідно і коефіцієнт маневреності робочого капіталу з від'ємного на кінець 2020 року став позитивним.

2.4 Аналіз ділової активності, заборгованості і рентабельності підприємства

Для всебічної характеристики фінансового стану підприємства важливим є аналіз його заборгованості: кредиторської і дебіторської (табл. 2.14 та 2.15).

З таблиці видно, що за рік зросла кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги на 7710 тис.грн.та за розрахунками по авансам одержаним на 1630 тис.грн., з розрахунків з оплати праці – на 1103 тис.грн. Зменшення кредиторської заборгованості відбувалось по розрахунках з бюджетом (на

1035 тис.грн.). За останній рік зменшились також інші поточні зобов'язання підприємства.

Таблиця 2.14 - Аналіз складу, структури і динаміки кредиторської заборгованості

№ за /п	Найменування показників	Форма звітності, код рядка	2019 р.		2020 р.		Абсолютне зростання тис. грн. (грб-гр4)	Темпи зростання грб/гр4* 100-100
			сума, тис. грн..	питома вага%	сума, тис. грн..	питома вага%		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	ф1 р.1620	25084	0,34	32794,00	0,42	7710,0	30,74
2	Поточні зобов'язання за розрахунками:							
2.1	- із одержаних авансів	ф1 р.1635	29782	0,40	31412,0	0,40	1630,0	5,47
2.2	- із бюджетом	ф1 р.1620	2958	0,04	1923,0	0,02	-1035,0	-34,99
2.3	-зі страхування	ф1 р.1625	689	0,01	750,00	0,01	61,0	8,85
2.4	- з оплати праці	ф1 р.1630	6938	0,09	8041,0	0,10	1103,0	15,90
2.5	- з учасниками	ф1 р.1640	0	0,0	0,0	0,00	0,00	
2.6	- із внутрішніх розрахунків	ф1 р.1645	0	0,0	0,0	0,00	0,00	
3	Інші поточні зобов'язання	ф1 р.1690	8234	0,11	3277,00	0,04	-4957,0	-60,20
4	Усього		73685	100,00	78197	100,00	4512,0	6,12

Основними кредиторами ПрАТ «СБК» є ТОВ «Атлас експорт» (2989 тис.грн.), ТОВ «Енерготрейд» (11441 тис.грн.), ФОП Просняк Мирослав Вікторович (1023 тис.грн.), ТОВ «Ресурсгруп ФПК» (1042 тис.грн.), ТОВ «Форестбуд (1901 тис.грн.)».

При аналізі дебіторської заборгованості важливим є не тільки її розмір і зростання, а, в першу чергу, наявність простроченої заборгованості. Менеджмент ПрАТ «СБК» приділяє багато уваги аналізу простроченої дебіторської заборгованості, бо може настати час, коли з простроченої дебіторська заборгованість стане безнадійною і підприємство отримає збитки

замість доходів від реалізації продукції. У таблиці 2.15 наведена прострочена дебіторська заборгованість розподілена за термінами прострочення.

Таблиця 2.15 – Аналіз структури торгівельної дебіторської заборгованості підприємства за термінами прострочення у 2019-2020 рр., тис.грн.

Вид заборгованості	2019 р.	2020 р.	Питома вага у 2020 р., %	Зміна (+/-) 2020/2019 рр.
Поточна не прострочена заборгованість	22019	8773	88,76	-13246
Прострочена заборгованість, разом, з неї	5860	2088	21,13	-3772
-до 30 днів	4952	78	0,79	-4874
-від 30 до 60 днів	-	477	4,83	477
-від 60 до 90 днів	19	413	4,18	394
-від 90 до 120 днів	14	70	0,71	56
-від 120 до 365 днів	25	550	5,56	525
-більше 365 дн.	850	500	5,06	-350
Резерв сумнівної заборгованості	875	937	9,48	62
Разом	27004	9884	100	-17120

Позитивно можна оцінити, що у «СБК» лише 21 % простроченої заборгованості, але при цьому лєвова частка простроченої заборгованості терміном від 120 днів і більше, а 5 % загальної дебіторської заборгованості підприємства з терміном прострочення більше року. Крім того, 937 тис.грн. вже підприємством віднесено до резерву сумнівної заборгованості.

Основними дебіторами підприємства на кінець 2020 року є такі компанії, які ТОВ «Епіцентр» - 1239 тис.грн., ТОВ «Стікон» (492 тис.грн.), ТОВ «Форестбуд» (1829 тис.грн.), «Анди Гранд» (Білорусь) – 4109 тис.грн.

На нашу думку, підприємству потрібно покращити політику управління дебіторською заборгованістю і не допускати таких значних термінів прострочення заборгованості.

Показники ділової активності розрахуємо в таблиці 2.16.

Таблиця 2.16 - Показники ділової активності ПрАТ «СБК»

Показник	Формула для розрахунку	2019 р.	2020 р.
1. Загальна оборотність (активів) капіталу	виручка від реалізації продукції (робіт, послуг) / підсумок балансу	0,48	0,36
2. Оборотність оборотних коштів	виручка від реалізації продукції (робіт, послуг) / (підсумок II розділу активу балансу)	2,58	1,73
3. Оборотність матеріальних оборотних коштів	виручка від реалізації продукції (робіт, послуг) / підсумок II розділу активу балансу за мінусом витрат майбутніх періодів	2,59	1,74
4. Оборотність дебіторської заборгованості	виручка від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) / дебіторська заборгованість	5,4	4,0
6. Середній термін обороту дебіторської заборгованості	$360 * \text{дебіторська заборгованість} / \text{виручка від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)}$	67	90
7. Оборотність кредиторської заборгованості	виручка від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) / кредиторська заборгованість	2,43	2,34
8. Середній термін обороту кредиторської заборгованості	$360 * \text{кредиторська заборгованість} / \text{виручка від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)}$	148	154
9. Оборотність готової продукції	виручка від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) / товари	6,12	6,08
10. Оборотність власного капіталу	виручка від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) / підсумок I розділу пасиву балансу	1,36	0,87

Дані таблиці доводять зменшення ділової активності підприємства за останній рік та уповільнення оборотності основних видів активів та капіталу підприємства. Так, зменшилась оборотність активів, оборотних активів, дебіторської та кредиторської заборгованостей, готової продукції підприємства, а також власного капіталу. А ділова активність – це саме той напрямок аналізу, на який повинен звертати увагу інвестор при вкладанні коштів у підприємство.

Розрахуємо показники рентабельності підприємства (таблиця 2.14).

Як бачимо із даних таблиці, внаслідок відсутності у підприємства чистого прибутку у 2020 році, у нього не будуть розраховані показники рентабельності капіталу, власного капіталу та продажів.

Таблиця 2.14 - Показники рентабельності, %

Показник	2019 р	2020 р
Рентабельність капіталу (або активів) (чистий прибуток/капітал або активи)	1,3	-
Рентабельність власного капіталу (чистий прибуток/власний капітал)	3,7	-
Рентабельність продажів (чистий прибуток/чистий дохід)	2,73	-
Рентабельність реалізації продукції (валовий прибуток/собівартість продукції)	22,2	26,2

Розраховані для 2019 року коефіцієнти рентабельності теж невеликі, бо у підприємства у фінансовій звітності показний невеликий чистий прибуток, хоча досить значний валовий прибуток – 66562 тис.грн., який і забезпечив розмір рентабельності реалізації продукції у розмірі 22 %. Звернемо увагу на те, що незважаючи на відсутність чистого прибутку у «СБК» у 2020 році, показник рентабельності продукції за валовим прибутком у підприємства більше, ніж у 2019 році.

Таким чином, розраховані у цьому розділі показники і аналітичні таблиці показали погіршення фінансового стану підприємства у 2020 році. Велике, потужне підприємство у 2020 році отримало значні збитки, основну частину його запасів становить готова продукція, що доводить необхідність покращання збутової політики підприємства. У підприємства незадовільні показники фінансової стійкості, що вказує на зниження його платоспроможності, незадовільна ліквідність балансу, всі показники рентабельності за чистим прибутком на кінець 2020 року від'ємні. Таким чином, у тому стані, у якому підприємство знаходиться сьогодні воно є не дуже привабливим для інвесторів, які хочуть бути впевнені у поверненні своїх коштів. Але, якщо воно здійснить певні заходи у напрямку покращання збуту продукції, розрахунків з дебіторами, збільшення оборотності готової продукції, то воно зможе стати фінансово стійким та платоспроможним, ліквідним та отримати прибуток, а тому і рентабельним. На нашу думку, ситуація що склалася на підприємстві у 2020 році є тимчасовою.

3 УДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ЯК ЗАСОБУ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РЕСУРСІВ

3.1 Викривлення фінансової звітності як фактор погіршення інвестиційної привабливості підприємства

Як зазначалося нами раніше, під фактором інвестиційної привабливості підприємства розуміють показник, параметр чи характеристику об'єкта інвестицій, які відіграють важливу роль для інвестора.

Усі чинники інвестиційної привабливості підприємства, як це було показано у першому розділі роботи, можна поділити на зовнішні та внутрішні.

Зовнішні чинники безпосередньо не залежать від результатів господарської діяльності підприємства, а внутрішні - тільки нею і визначаються та виступають основним фактором, який формує інвестиційну привабливість підприємства.

До зовнішніх факторів слід віднести інвестиційну привабливість: території (країни, регіону), галузі (виду економічної діяльності), але через те, що на них підприємство вплинути не може, вони не входять у фокус нашої уваги під час даного дослідження.

Внутрішні фактори інвестиційної привабливості: фінансовий стан підприємства, організаційна структура; технологічна оснащеність; ступінь інноваційності та диверсифікації продуктового портфелю - це ті фактори, які як раз і відрізняють між собою підприємства, що належать до однієї галузі. Саме ці фактори є джерелом конкурентних переваг підприємства, саме вони і визначають інтерес інвестора до підприємства, як об'єкта інвестування.

Внутрішні фактори інвестиційної привабливості підприємства включають: інформацію щодо фінансового стану, яка у свою чергу оцінюється на основі звітних даних компанії, зазначених у офіційній фінансовій звітності.

Як уже зазначалося вище, розраховуються коефіцієнти ліквідності, фінансової стійкості, оборотності та рентабельності. Але при цьому важливими для інвестора є не стільки самі коефіцієнти, скільки довіра до процедури складання такої звітності та порядку відображення у ній результатів господарських операцій та усіх без виключення бізнес-процесів, що мали місце за відповідний період.

Фінансові показники функціонування суб'єктів господарювання, відображають не тільки суто фінансову, але і важливу нефінансову інформацію, поява якої стала наслідком звичайної операційної діяльності бізнесу, його інвестиційної та фінансової діяльності.

Фінансова звітність у певному сенсі визначає траєкторію майбутньої економічної поведінки самого підприємства з урахуванням необхідності для менеджменту постійно моніторити ситуацію та миттєво реагувати на неї задля повернення у бажане русло.

Очевидним є той факт, що повнота дослідження фінансової звітності, її об'єктивність та інформативність відіграють одну з ключових ролей та мають непересічне значення у процесі формування інвестиційної привабливості підприємства, зважаючи на безпосередній вплив та участь у прогнозуванні майбутнього стану та перспектив підприємства, прийнятті інвестиційних рішень та ін.

Рівень довіри інвестора до компанії, у яку він має бажання інвестувати, формується, не у останню чергу, шляхом формування довіри до звітності, наданої останнім. А саме тут можуть виникати неприємні нюанси.

Добре відомою є ситуація з одним із лідерів ринку фінансових послуг у США - Lehman Brothers. Lehman – була одним із лідерів світового масштабу з надання фінансових послуг на всіх населених континентах нашої земної кулі. До подання заяви про банкрутство у 2008 році Lehman був четвертим за величиною інвестиційним банком у Сполучених Штатах (після Goldman Sachs, Morgan Stanley та Merrill), у якому працювало близько 25 000 співробітників у

всьому світі.

У звіті, опублікованому в березні 2010 року призначеним судом експертом вказувалося, що керівники Lehman регулярно використовували косметичні бухгалтерські хитрощі наприкінці кожного кварталу, щоб зробити його фінанси менш хиткими, ніж вони були насправді. Ця практика полягала у застосуванні своєрідних угод про викуп, які тимчасово виключали цінні папери з балансу компанії, однак, на відміну від типових угод зворотного викупу, ці угоди були описані Lehman як прямий продаж цінних паперів і безпідставно створювали позитивну картину фінансового стану фірми, що істотно вводило в оману інвесторів у 2007 і 2008 роках.

Показники фінансової звітності може бути викривлено декількома способами шляхом:

- вуалювання,
- маніпулювання
- та фальсифікації.

Якщо перший спосіб передбачає викривлення окремих статей звітності в результаті порушення положень облікової політики і принципів обліку, то фальсифікація пов'язана вже з порушенням вимог діючого законодавства України в частині регламентації порядку ведення обліку. В обох цих випадках незалежний аудит має виявляти такі порушення та об'єктивно відображати виявлені факти у своїх висновках. Зрозуміло, що за таких умов про жодну інвестиційну привабливість суб'єкта господарювання вже не йдеться. Висновок, який можна зробити у цьому випадку на місці інвестора – довіряти слід лише серйозним аудиторським компаніям із бездоганною репутацією. Зважаючи на зазначене – висновок для підприємства: хочеш підняти рівень довіри до себе інвесторів – замовляй аудит лише у перевірених гравців цього ринку послуг.

Вуалювання – відображення модифікованих фінансових показників підприємства у більш вигідному світлі не шляхом порушення вимог

нормативних актів, а як результат вмілого маніпулювання обліковими процедурами та методами в межах, дозволених нормативними документами.

Маніпулювання дозволяє абсолютно законно та легально поліпшити чи, навпаки, погіршити показники фінансової звітності, з певною метою. Штучно є можливості в результаті вчинення умисних законних дій обліковим персоналом відкоригувати фінансові показники та коефіцієнти з метою задоволення інтересів менеджменту або власників, однак це призводить до виникнення розриву між реальними результатами господарських операцій і тими уявленнями про бізнес, які отримують введені в оману потенційні інвестори.

Саме удосконаленню механізмів виявлення таких ситуацій з метою запобігання формуванню невиправдано високим очікуванням інвесторів, щодо бізнесу, який на це не заслуговує і буде присвячено наступний пункт даного розділу.

3.2 Аналітичні процедури виявлення ознак свідомої модифікації фінансової звітності: сучасний стан та пропозиції щодо покращення

Декілька минулих десятиліть пройшли в Україні під егідою негласної боротьби бізнеса з владою за місце під українським сонцем. Держава завжди потребувала ресурсів на цю все зростаючу потребу. Уряд країни майже завжди покривав збитки за рахунок посилення фіскальної політики.

За таких умов бізнес вимушений був постійно щось вигадувати, щоб, з одного боку, не показати державі реальні результати свого функціонування, а з іншого – не втратити потенційного інвестора, якого можуть злякати відверто збиткові результати діяльності, зазначені у задекларованій фінансовій звітності.

Майже із впевненістю можна вважати саме країни колишнього СРСР країнами походження такої термінології, як «креативні методи обліку», яка обіляє протиправні за своєю природою навіть наміри бізнесу за допомогою усіх можливих і легальних способів, методів і облікових процедур змінити уявлення користувачів фінансової інформації про реальний стан речей у бажаному напрямку.

У сучасній світовій економічній літературі ще наприкінці минулого століття почали з'являтися праці окремих вчених, спрямовані на розробку методології та практичних рекомендацій щодо здійснення аналітичних процедур з метою виявлення таких ситуацій, про які було зазначено вище. Найбільш часто застосовуваними та визнаними фахівцями є дві наступні моделі: **модель “C-Score” (Монт'є)** і **“M-Score” (Беніша)** [17].

Перша модель була розроблена Джеймсом Монт'є і спрямована вона була на загальну оцінку достовірності інформації, наведеної у фінансовій звітності підприємства. Цей методичний підхід дозволяв визначити основні зони ризику, що потребували особливої уваги. Сутність моделі полягає в оцінці достовірності даних фінансової звітності та викритті навмисного викривлення даних.

Показник змінюється у межах від 0 до 6, зважаючи на те, що до складу цього інтегрального показника входить шість критеріїв-індикаторів, кожен із яких оцінюється в 1 бал максимум. Інтегральний показник “C-Score” (Монт'є) розраховується в наступний спосіб:

$$C - Score = \sum_{1}^{6} a_i \quad , \quad (3.1)$$

де a_i – відповідність/невідповідність розрахованого показника встановленим критеріям (1 - якщо відповідає; 0 - якщо ні).

Максимальне значення показника C-Score говорить про високу ймовірність свідомого втручання у фінансову звітність, мінімальне значення -

про відсутність таких порушень з високою часткою ймовірності.

Розрахуємо як всі шість складових індикаторів, так і весь показник в цілому на прикладі ПрАТ «Слобожанська будівельна кераміка» із використанням фінансової звітності підприємства за 2020 рік.

Таблиця 3.1 – Оцінка достовірності фінансової звітності (модель Монт'є)

Критерій оцінювання	Порядок розрахунку індикатора, що характеризує критерій оцінювання	Значення складових показника		K _i	a _i
		2019р.	2020р.		
1	2	3	4	5	6
1. Різниця між чистим прибутком і чистим рухом коштів з роками наростає	Співвідношення перевищення чистого прибутку над чистим рухом грошових коштів за поточний і попередній періоди	7449	-65264	-8,761	0
2. Коефіцієнт оборотності ДЗ (в днях) зростає	Співвідношення чистого доходу до середньої суми дебіторської заборгованості (за товари, роботи, послуги)	24,583	13,055	зменш	0
3. Період оборотності запасів зростає	Доля собівартості продукції у середньорічній сумі запасів	4,064	3,522	зменш	0
4. Інші оборотні активи зростають	Питома вага інших оборотних активів (без урахування сум дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги) в структурі запасів за поточний і минулий періоди	35838	54087	1,509	1
5. Рівень амортизаційних відрахувань падає	Співвідношення сум амортизаційних відрахувань за поточний і минулий періоди	41352	38202	0,923	1
б. Зростання активів перевищує 10 %	Співвідношення валюти балансу за поточний і минулий періоди	671726	629923	0,937	0

У нашому випадку показник C-Score дорівнює 2. Це означає, що підприємство не застосовує технології штучного покращення результатів своєї діяльності, оскільки розрахунково отриманий комплексний показник ближче до мінімального значення, ніж до максимального. Але виникає багато питань і одне з них стосується першого критерію оцінювання.

Автор методики вважає зростання різниці між чистим прибутком і

чистим рухом грошових коштів у звітному періоді по відношенню до попереднього ознакою ризику викривлення даних. З цим не можна не погодитись лише за умови, що метою викривлення є штучне покращення фінансової звітності для потенційних інвесторів. Але ж ніхто не відміняв можливість маніпуляцій з метою штучного погіршення ситуації для відлякування небажаних інвесторів і за таких умов ознакою втручання буде як раз зменшення значення цього критерію. Якщо допустити вірність нашої гіпотези, тоді ознаками втручання може стати не вектор змін, а їх масштаб і у нашому випадку ми отримуємо C-Score на рівні 3, а це означає, що розраховане значення знаходиться рівновіддалено від крайніх значень показника: 0 та 6. У цьому випадку вже жодних висновків ми зробити не можемо.

Через дискусійні питання, озвучені вище, виникає потреба у застосуванні другої із двох наявних моделей оцінки ймовірності модифікації фінансової звітності.

Модель “M-Score” (Беніша) представляє собою так звану «Карту нормативних відхилень фінансових індикаторів». Основна задача аналітичної роботи в рамках даного підходу полягає у наданні висновку, щодо відсутності маніпулювання і викривлення величини прибутку, відображеного у фінансовій звітності [23]. Рівень достовірності висновків із застосуванням M-Score показника моделі Беніша, становить, за даними дослідного центру GMT Research 76 %.

У таблиці 3.2 наведено алгоритм розрахунку складових індикаторів, що входять до інтегрального показника та результати аналізу.

Показник *M-Sscore* розраховується за наступною формулою:

$$M - score = -4,48 + \sum (x_i \times a_i) \quad (3.2)$$

де x_i – розраховане значення і-го показника моделі Беніша;

a_i – значення вагового коефіцієнта.

Здійснивши відповідні розрахунки, отримуємо наступне значення

показника M-Score для підприємства ПрАТ «Слобожанська будівельна кераміка»: -0,86625. Як зазначав сам автор методики, за умови, якщо отриманий після розрахунків коефіцієнт буде меншим за отримане автором емпіричним шляхом еталонне значення показника на рівні -2,2, тоді з імовірністю 76% можна стверджувати, що над звітністю працювали і її результати є викривленими. У нашому випадку такої ситуації не спостерігається.

Таблиця 3.2 - Оцінка достовірності фінансової звітності (модель Беніша)

Назва	Значення показника	Ваговий коефіцієнт	Граничні значення
Індекс щоденних продажів у дебіторській заборгованості (Days Receivable Index, DSRI)	2,1978	0,92	1,031
Індекс рентабельності продажів у валовому прибутку (Gross Margin Index, GMI)	0,84892	0,528	1,014
Індекс якості активів (Asset Quality Index, AQI)	0,94	0,404	1,039
Індекс зростання виручки (чистого доходу від реалізації товарів, робіт, послуг) (Sales Growth Index, SGI)	0,8044	0,892	1,134
Індекс амортизації (Depreciation Index, DEPI)	1,0224	0,115	1
Індекс комерційних та управлінських витрат (SG&A Expense Index, SGAI)	0,99015	0,172	1
Фінансовий леверидж (Leverage Index, LVGI)	0,90317	0,327	1
Відношення нарахувань до активів (Total Accruals to Total Assets, TATA)	-0,04	4,697	0,018

У певних літературних джерелах разом із цими двома моделями пропонується паралельно застосовувати показники-критерії ймовірності банкрутства: Z-Альтмана, Тішоу і Тафлера, модель Романа Ліса, модель Фулмера і Спрингейта та ін. Разом із цим жодного хоча б примітивного формально-логічного обґрунтування доцільності застосування таких моделей до нашої конкретної задачі не наводиться.

Разом із цим ми вважаємо абсолютно доречним методологічний підхід, вперше реалізований у своїй роботі Карпіщенко А.О. [31].

Суть підходу автора полягала у тому, щоб використати унікальну прогностичну властивість саме моделі прогнозування банкрутства Z-Альтмана, яка показує ймовірність банкрутства не тут і зараз, а у майбутньому – через 2-3 роки. Така особливість моделі лише примушує менеджмент замислитися щодо майбутнього, але не вимагає від нього миттєвих дій. Для нас це безцінно, бо наша гіпотеза полягає у тому, що потреба щось модифікувати та удосконалювати у фінансовій звітності може виникнути лише за наявності певних підстав. Такою підставою можуть бути саме результати моделювання показника Z-Альтмана: отримавши сигнал про початок негараздів у менеджера з'являється альтернатива, або докорінно змінювати щось на самому підприємстві, або ж творчо підійти до модифікації звітності. Отже, саме з певним лагом після отримання небажаного значення показника Z-Альтмана можна припустити, що менеджмент вдасться до маніпуляцій із звітністю і саме в цей момент наші аналітичні процедури мають бути найбільш ретельними.

Покажемо на прикладі. Для ПрАТ «СБК» нами було розраховано наступні значення показника Z-Альтмана за декілька останніх років (таблиця 3.3).

Таблиця 3.3 – Результати розрахунку показника Z-Альтмана для ПрАТ «СБК за період 2017-2020 роки

	2017	2018	2019	2020
X1 =	-0,017	0,007	-0,018	0,0218
X2 =	-0,050	0,3299	0,013	0,0847
X3 =	-0,0753	0,406	0,0163	0,0994
X4 =	0,043	0,609	0,536	0,7012
X5 =	0,38	0,436	0,475	0,358
	2017	2018	2019	2020
Z-Альтмана	0,068814627	2,615534	0,84691	1,251794

Розрахунок дозволив нам виявити загальну тенденцію зміни показника Z-Альтмана, визначити рівняння лінії тренду, яке б забезпечило достатньо високе значення коефіцієнту детермінації (R^2).

Поліноміальна залежність рівняння тренду має вигляд:

$$y = -0,5355x^2 + 2,8553x - 1,9266 \quad (3.3)$$

Така функція може мати екстремум, тобто точку максимуму, або мінімуму. Саме це дозволить нам спрогнозувати, коли саме, у якому періоді слід очікувати максимального значення показника ймовірності банкрутства, а отже і намагання менеджменту підкоригувати фінансову звітність для штучного покращення ситуації із низким рівнем інвестиційної привабливості підприємства.

Точку максимуму знайдемо шляхом прирівнювання до нуля рівняння, отриманого як першу похідну від наявного рівняння ліній тренду:

$$(y)' = -1,171x + 2,8553 = 0$$

$$X = 2,8553 / 1,171 = 2,43$$

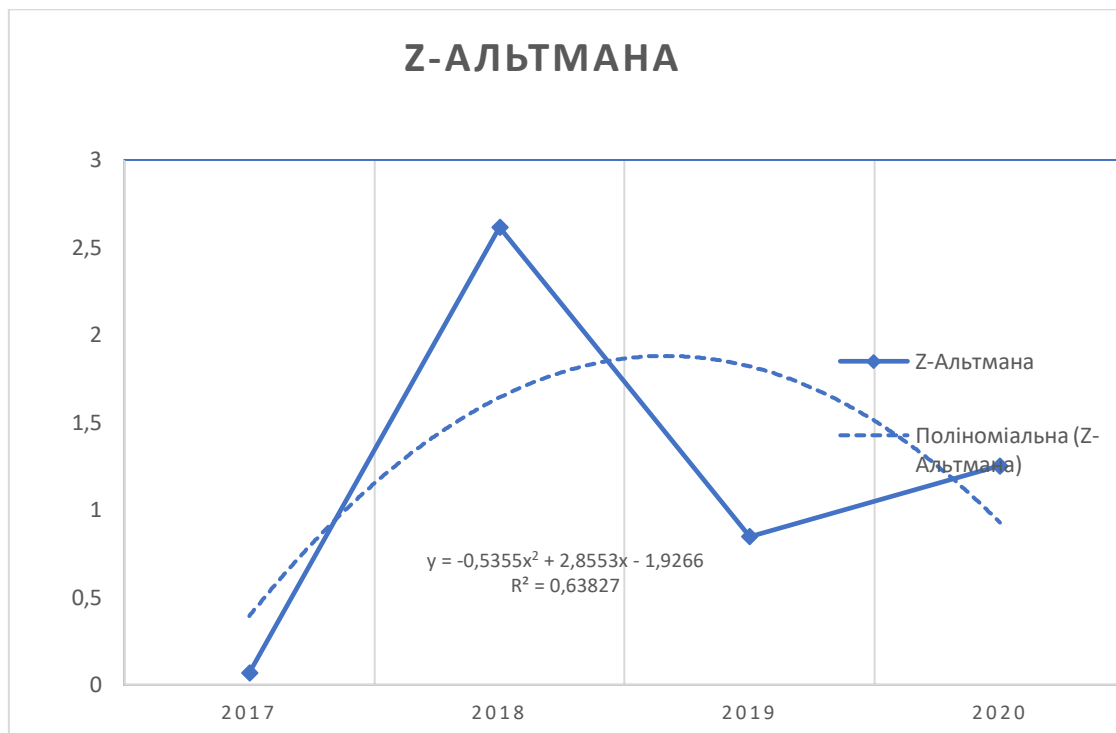

Рисунок 3.1 - Прогнозування ймовірності банкрутства ПрАТ «СБК»

Як свідчать розрахунки, наведені вище, через 2,43 роки, починаючи з моменту початку дослідження ймовірність банкрутства для підприємства

ПрАТ «СБК» досягне свого максимуму. Таким чином, продовжуючи спостерігати за ситуацією як є, не вчиняючи жодних коригувальних заходів, менеджмент підприємства у другому півріччі 2019 року мав би зіткнутися із ситуацією, що характеризується максимально високою ймовірністю банкрутства, але не зараз, а в перспективі – через 2-3 роки, тобто у 2021-2022 році. За таких умов, саме у 2021 та 2022 році ймовірність штучного покращення фінансової звітності є максимальною.

Зважаючи на зазначене, ми вважаємо, що інвестиційна привабливість підприємства багато в чому залежить від рівня довіри до нього та до інформації про нього з боку потенційних інвесторів. Не допустити викривлення інформації, а отже і сприяти підвищенню інвестиційної привабливості підприємства в очах інвесторів допоможе цілий комплекс аналітичних процедур попередження можливого викривлення інформації фінансовій звітності в основу якого покладено одночасне застосування методичного апарату двох відомих моделей “С-Score” (Монт'є), “М-Score” (Беніша) та показника Z-Альтмана, який дозволяє більш точно виявити час можливих коригуючих дій несумлінних менеджерів.

ВИСНОВКИ

У даній кваліфікаційній роботі магістра було розглянуто теоретичні та практичні аспекти оцінки фінансового стану потенціальним інвестором на прикладі ПрАТ «Слобожанська будівельна кераміка».

Інвестиційна привабливість підприємства або привабливість підприємства як об'єкта інвестування є основою для розроблення його інвестиційної політики з одного боку, а з іншого, – її визначення може бути корисним у визначенні недоліків у діяльності підприємства, допомогти у розробленні заходів з їх ліквідації та, в кінці кінців, - покращити можливості залучення інвестиційних ресурсів. А інвесторам визначення інвестиційної привабливості допомагає прийняти зважене рішення про інвестування.

При здійсненні оцінки фінансового стану, хто б її не проводив, застосовується відповідний аналітичний інструментарій, що містить різні прийоми, методи, процедури. Їх можна розділити на формалізовані та неформалізовані.

Серед формалізованих найбільш розповсюдженими, затребуваними та доступними є, на нашу думку, балансовий метод, факторний аналіз, метод абсолютних та відносних різниць, групування, графічний метод, а серед неформалізованих: порівняння та побудова аналітичних таблиць.

В роботі розглядалися різні вітчизняні та зарубіжні методиками, які можна застосовувати для оцінки фінансового стану об'єкта інвестування. Всі вони єдині у тому, що пропонують проводити аналіз за наступними напрямками: аналіз майна, аналіз рентабельності, аналіз фінансової стійкості та платоспроможності, аналіз ділової активності, аналіз заборгованості та аналіз ліквідності.

За такими ж напрямками ми проводили оцінку фінансового стану ПрАТ «Слобожанська будівельна кераміка» за 2019-2020 роки з точки зору привабливості для інвестора. Розраховані у другому розділі роботи показники

і аналітичні таблиці показали погіршення фінансового стану підприємства у 2020 році. Велике, потужне підприємство у 2020 році отримало значні збитки, основну частину його запасів становить готова продукція, що доводить необхідність покращання збутової політики підприємства, у підприємства не задовільні показники фінансової стійкості, що вказує на зниження його платоспроможності, незадовільна ліквідність балансу, всі показники рентабельності за чистим прибутком на кінець 2020 року від'ємні. Таким чином, у тому стані, у якому підприємство знаходиться сьогодні воно є не дуже привабливим для інвесторів, які хочуть бути впевнені у поверненні своїх коштів. Але, якщо воно здійснить певні заходи у напрямку покращання збуту продукції, розрахунків з дебіторами, збільшення оборотності готової продукції, то воно зможе стати фінансово стійким та платоспроможним, ліквідним та отримати прибуток, а тому і рентабельним. На нашу думку, ситуація що склалася на підприємстві у 2020 році є тимчасовою.

У третьому розділі роботи, на основі вивчення наукових праць вітчизняних і зарубіжних авторів було запропоновано методичні підходи до визначення можливих викривлень у фінансовій звітності підприємств з метою підвищення їх інвестиційної привабливості у очах інвесторів. в основу яких покладено одночасне застосування методичного апарату двох відомих моделей «C-Score» (Монт'є), «M-Score» (Беніша) та показника Z-Альтмана, що дозволяє більш точно виявити час можливих коригуючих дій несумлінних менеджерів. Інвестиційна привабливість підприємства багато в чому залежить від рівня довіри до нього та до інформації про нього з боку потенційних інвесторів.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. But, T. V. Analysis of the financial sustainability of enterprises in modern conditions [Електронний ресурс] = Аналіз фінансової стійкості підприємств у сучасних умовах / Т. V. But, К. L. Netudyhata // Ефективна економіка. — 2020. — № 3.
2. Financial stability as a financial security indicator of an enterprise [Електронний ресурс] = Фінансова стійкість як індикатор фінансової безпеки підприємства / N. Hrynyuk, L. Dokiienko, O. Nakonechna, I. Kreidych // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. — 2021. — № 39. — С. 228-240.
3. IBM Planning Analytics з Watson для FP&A/ Available from: https://www.ibm.com/products/planning-analytics/financial-planning-analysis?utm_content
4. Krivtsova, T. O. Analysis of the Credit Component of Financial Security of Business Entities in the Context of Improving Accounting and Auditing [Електронний ресурс] = Аналіз кредитної складової фінансового забезпечення суб'єктів підприємництва в контексті удосконалення обліку і аудиту / Т. О. Krivtsova, Y. O. Liadova // Проблеми економіки. — 2020. — № 2. — С. 256-264.
5. Masson Dubos J.. Steps to an Effective Financial Statement Analysis. Available from: <https://www.afponline.org/ideas-inspiration/topics/articles/Details/6-steps-to-an-effective-financial-statement-analysis>
6. McClure B. How to Analyze a Company's Financial Position. Available from: <https://www.investopedia.com/articles/fundamental/04/063004.asp>
7. Moyer, McGuigan, Kretlow, 2005, Contemporary Financial Management, South Western Publishers, 10th, Tenth Edition.

8. Petriet H. Analysis of Financial Statements Humanities and Social Science Research; Vol. 2, No. 2; 2019 /doi.org/10.30560/hssr.v2n2p17. Published by IDEAS SPREAD (15) (PDF). Available from: https://www.researchgate.net/publication/333880039_Analysis_of_Financial_Statements

9. Strategic impact of innovations on enterprises financial state [Електронний ресурс] = Стратегічний вплив інновацій на фінансовий стан підприємств / D. Fayvishenko, T. Dubovyk, A. Savchuk, T. Romanchenko // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. — 2020. — № 35. — С. 412-417.

10. The trajectories of companies' financial architecture in the real economy [Електронний ресурс] = Аналіз шляхів формування фінансової архітектури компаній у реальному секторі економіки / I. Shkolnyk, U. Mentel, A. Bukhtiarova, M. Dushak // Investment Management and Financial Innovations. — 2020. — Volume 17, Issue 1. — P. 119-133.

11. Андрющенко І. Є. Аналіз фінансової стійкості підприємства в межах концепції оцінювання його життєздатності [Текст] / І. Є. Андрющенко // Держава та регіони. Економіка та підприємство. — 2015. — N 6. — С. 44-48.

12. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика [Текст]/ Базилінська О.Я. -К.:Центр учбової літератури, 2009.-328 с.

13. Биховченко В. Оцінка та шляхи покращення фінансового стану підприємства на прикладі ПрАТ Авіакомпанія «Міжнародні авіалінії України»/ В. Биховченко, О. Синиця // Науковий огляд. — 2019. - № 2(55)

14. Биховченко В. Оцінка та шляхи покращення фінансового стану підприємства на прикладі ПрАТ Авіакомпанія «Міжнародні авіалінії України»/ В. Биховченко, О. Синиця // Науковий огляд. — 2019. - № 2(55)

15. Борецька Н. П. Аналіз і прогнозування фінансової стійкості підприємства [Текст] / Н. П. Борецька, К. В. Міщенко // Інвестиції: практика та досвід. — 2016. — № 20. — С. 63-66.

16. Брейли, Р. Принципы корпоративных финансов [Текст]: / пер. с англ. / Р. Брейли, С. Майерс. – М.: Олимп-Бизнес, 1997. – 1020 с. – ISBN 986-136-243-1.
17. Вигівська І.М. Методи оцінки достовірності фінансової звітності/ І.М. Вигівська, Т.П.Барчак.// Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку фінансових та інноваційно-інвестиційних процесів в Україні», 12 березня 2021 р., Вінниця: ВНТУ, С.91-93.
18. Волощук Л.О. Финансовый анализ: [учебное пособие] / Л.А. Волощук, М.А. Юдин; под ред. С.В. Филипповой. – К.: КАФЕДРА, 2012. – 320 с.
19. Голов С. Вдосконалення бухгалтерського обліку і фінансової звітності в Україні в контексті євроінтеграції [Текст] / С. Голов // Бухгалтерський облік і аудит. – 2014. – № 1. – С. 3-17.
20. Гриценко, Л. Л. Аналіз фінансового стану підприємства в контексті вартісно-орієнтованої концепції управління [Електронний ресурс] / Л. Л. Гриценко, К. І. Баранова // Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих учених імені професора Балацького О. Ф., м. Суми, 28–29 квітня 2020 р. / за заг. ред.: Т. А. Васильєвої, О. В. Шкарупи. — Суми : СумДУ, 2020. — С. 21-23.
21. Добровський В.М. Звітність підприємств: Навч.-метод. посібник. – К.: КНЕУ, 2004.
22. Єльнікова, Ю. В. Обмеженість в аналізі фінансової звітності [Текст] / Ю. В. Єльнікова, К. О. Леоненко // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2017. – № 16. – С. 839-844
23. Жданов В. Benish M-Score (Медель Бениша)/ В.Жданов, И.Жданов. Режим доступа: <https://finzz.ru/m-score.html>.
24. Ковалев В.В. Финансовый анализ: Управление капиталом. Выбор инвестиций. Анализ отчетности / В.В. Ковалев. – М., 1999. – 512 с.

25. Ковалевська А.В. Критичний аналіз методів оцінки фінансового стану підприємства / А.В. Ковалевська, С.І. Асєєв // Бізнес Інформ. – 2012. – № 3. – С. 163-169.
26. Ковтуненко К.В. Економічне оцінювання інноваційної діяльності промислового підприємства: своєчасність процесу та достовірність результату: [моногр.] / К.В. Ковтуненко, Л.П. Шацкова. – О.: ФОП Бондаренко М.О., 2015. – 254 с.
27. Ковтуненко Ю. В. Фінансовий аналіз діяльності підприємства в умовах економічної нестабільності [Текст] / Ю. В. Ковтуненко, А. Г. Олексійчук // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2017. – № 18. – С. 234-238.
28. Ковтуненко Ю.В. Методичні основи аналізу фінансового стану промислового підприємства / Ю.В. Ковтуненко / Економіка. Фінанси. Право. – 2016. – № 8/2. – С. 40-41.
29. Ковтуненко Ю.В., Олексійчук А.Г. Фінансовий аналіз діяльності підприємства в умовах економічної нестабільності / Ю.В. Ковтуненко, А.Г. Олексійчук // Вісник Миколаївського національний університет імені В.О. Сухомлинського. - Випуск 18. 2017. -С.234-237.
30. Колосінська, М. І. Оцінка фінансового стану підприємства з метою удосконалення його фінансової стратегії [Електронний ресурс] / М. І. Колосінська, С. В. Бойда, О. О. Семенко // Ефективна економіка. — 2020. — № 4.
31. Карпіщенко, О.О. Організаційно-економічні засади забезпечення інноваційного процесу на промисловому підприємстві [Текст] : Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук / О.О. Карпіщенко. - Суми : СумДУ, 2010. - 183 с. – СумДУ
32. Лагун М. Інформаційне забезпечення аналізу фінансового стану підприємств при визначенні його потенціалу [Текст] / М. Лагун // Формування ринкових відносин в Україні. – 2015. – № 9. – С. 64 – 68.

33. Лизогуб, М. М. Індикатори фінансової стійкості як засіб оцінки ефективності фінансової системи України [Текст] / М. М. Лизогуб // Інвестиції: практика та досвід. – 2018. – № 12. – С. 99-102.
34. Лобова, О. М. Сучасна практика оцінки фінансового стану підприємств України із використанням національних моделей [Електронний ресурс] / О. М. Лобова, Д. С. Ломоносов // Економіка та держава. — 2020. — № 3. — С. 94-99.
35. Міщенко, В. А. Превентивне оцінювання фінансового стану підприємства з позиції можливого банкрутства [Електронний ресурс] / В. А. Міщенко, Л. М. Таранюк, І. І. Домніна // Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка. — 2020. — № 3. — С. 45-53.
36. Максимова, В. Ф. Покращення якості фінансової звітності: обліково-контрольний аспект [Текст] / В. Ф. Максимова // Науковий вісник Ужгородського університету. Економіка. – 2010. – Вип. 29, Ч. 1 : Удосконалення обліку, аналізу, аудиту і звітності в сучасних умовах глобалізаційних процесів у світовій економіці. – С. 351-356.
37. Меліхова Т. Аналіз наявних методик оцінки рівня економічної безпеки підприємства для проведення сучасної діагностики його фінансового стану /Т. Меліхова. // Іноваційна економіка. – 2018. - №1-2.
38. Методика аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки, затверджена Наказом Міністерства фінансів України 14.02.2006 №170
39. Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій, затверджена наказом Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій від 23.02.98 р. № 22.
40. Методика проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану неплатоспроможних підприємств та організацій, затверджена Наказом Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій 27.06.1997 р. № 81.

41. Методичні рекомендації Центральної спілки споживчих товариств України «Методичні рекомендації з аналізу і оцінки фінансового стану підприємств» від 28.07.2006 р.

42. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства, затверджені Наказом Міністерства економіки України 19.01.2006 № 14 (у редакції наказу Міністерства економіки України 26.10.2010 № 1361).

43. Міщук Є. В. Аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості: проблемні аспекти [Текст] / Є. В. Міщук, І. І. Сідорова // Інвестиції: практика та досвід. – 2018. – № 2. – С. 54-57.

44. Нагайчук В. В. Аналіз фінансової стійкості підприємств та напрями її забезпечення [Текст] / В. В. Нагайчук, Н. Є. Ковальчук // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – 2017. – № 875. – С. 71-76.

45. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене Наказом Мінфіну України від 07.02.2014 р. №73 зі змінами і доповненнями.

46. Пильнова, В.П. Дотримання балансу дебіторської та кредиторської заборгованості як показник стабільного фінансового стану підприємства [Текст] / В. П. Пильнова // Інвестиції: практика та досвід. — 2020. — № 1. — DOI: 10.32702/2306 6814.2020.1.33.

47. Ползова В.М. Сучасні підходи до оцінки фінансового стану підприємства / В.М. Ползова // Вісник Хмельницького національного університету. – 2010. – № 5. – Т. 2. – С. 78-83.

48. Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації, затверджене Наказом Міністерства фінансів України та Фонду державного майна України 26.01.2001 № 49/121.

49. Порядок проведення аналізу фінансово-господарського стану суб'єктів господарювання державних підприємств і підприємств, у статутному капіталі яких частка державної власності перевищує п'ятдесят відсотків, та підготовки на запити суду, прокуратури або іншого уповноваженого органу висновків про наявність ознак фіктивного банкрутства, доведення до банкрутства, приховування стійкої фінансової неспроможності, незаконних дій у разі банкрутства Наказ Міністерства юстиції України 26.02.2013 № 327/5

50. Порядок проведення оцінки фінансового стану потенційного бенефіціара інвестиційного проекту, реалізація якого передбачається на умовах фінансової самоокупності, а також визначення виду забезпечення для обслуговування та погашення позики, наданої за рахунок коштів міжнародних фінансових організацій, обслуговування якої здійснюватиметься за рахунок коштів бенефіціара, затверджений Наказом Міністерства фінансів України № 6161 4.07.2016 р.

51. Стеблюк, С.В. Роль фінансового аналізу у визначенні бізнес-стратегії торговельних підприємств [Текст] / С. В. Стеблюк, Л. І. Фізер // Ефективна економіка. — 2020. — № 1. — DOI: 10.32702/2307-2105-2020.1.52.

52. Тарасенко, Н. В. Фінансовий аналіз [Текст]: навч. посіб. / Н. В. Тарасенко, І. М. Вагнер. – Львів : Новий Світ-2000, 2019. – 444 с.

53. Терещенко О.О. Антикризове фінансове управління на підприємстві: [моногр.] / О.О. Терещенко. – К.: КНЕУ, 2004. – 268 с.

54. Томчук О.Ф. Критерії оцінювання і прогнозування фінансового стану та результатів діяльності підприємства/ О.Ф. Томчук, М.С.Левчук // Молодий вчений». – 2019. - № 9 (73) - С. 480-486.

55. Фінансовий аналіз [текст] навчальний посібник /кол. авт.: Косова Т. Д. [та ін.]; [за заг. ред. Т. Д. Косової, І. В. Сіменко]. – К.: «Центр учбової літератури», 2014. – 440 с.

56. Фінансовий аналіз [Текст] : навч. посіб. / І. О. Школьник, І. М. Боярко, О. В. Дейнека [та ін.] ; За заг. ред. І.О. Школьник. – К. : ЦУЛ, 2016. – 368 с.

57. Худик, О. Б. Удосконалення методики прогнозування фінансової звітності [Текст] / О. Б. Худик // Вісник Одеського національного університету. Економіка. – 2017. – Т.22, Вип. 3 (56). – С. 180-185.

58. Цал-Цалко Ю. С. Фінансовий аналіз [Текст] : підручник / Ю. С. Цал-Цалко. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 566 с.

Додаток А

Аналіз балансу ПрАТ «СБК» за 2020 рік

Таблиця А.1 – Горизонтальний аналіз балансу

Показник	на початок звітного періоду		на кінець звітного періоду		Відхилення (+,-)	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
1	2	3	4	5	6	7
АКТИВ						
I. Необоротні активи (ряд. 1095)	514223	100	550328	107,02	36105	7,02
II. Оборотні активи (ряд. 1195), у т. ч.:	115700	100	121398	104,92	5698	4,92
- запаси і витрати (ряд. 1101+1102+1103+1105)	50446	100	57273,0	113,53	6827	13,53
- векселі одержані (ряд. 1120)	0	100	0,00	100,00	0	0,00
-дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги(ряд. 1125)	9884	100	27004,00	273,21	17120	173,21
-дебіторська заборгованість за розрахунками та інша (ряд. 1130+1135+1136+1140+1145+1155)	45463	100	33275,00	73,19	-12188	-26,81
- поточні фінансові інвестиції (ряд. 1160)	0	100	0,00	100,00	0	0,00
- грошові кошти та їх еквіваленти (ряд. 1166+1167)	10458	100	1523,00	14,56	-8935	-85,44
- витрати майбутніх періодів (ряд. 1170)	114	100	126,00	110,53	12	10,53
- інші оборотні активи (ряд. 1190)	618	100	3480,00	563,11	2862	463,11
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	0	100	0	100,00	0	0,00
Баланс(ряд. 1300)	629923	100	671726,0	106,64	41803	6,64
ПАСИВ					0	0,00
I. Власний капітал (ряд. 1495), у т. ч.:	219951	100	276877,0	125,88	56926	25,88
Зареєстрований (пайовий) капітал (ряд. 1400)	16055	100	16055,00	100,00	0	0,00
Капітал у дооцінках (ряд. 1405)	492184	100	492406,0	100,05	222	0,05
Додатковий капітал (ряд. 1410)	21360	100	21360,00	100,00	0	0,00

Резервний капітал (ряд. 1415)	4154	100	4154,00	100,00	0	0,00
Нерозподілений прибуток (ряд. 1420)	0	100	0,00	100,00	0	0,00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення (ряд. 1595)	282870	100	288105,0	101,85	5235	1,85
III. Поточні зобов'язання і забезпечення (ряд. 1695), у т. ч.:	127102	100	106744,0	83,98	-20358	-16,02
- короткострокові кредити банку (ряд. 1600)	0	100	0,00	100,00	0	0,00
- поточна кредиторська заборгованість за розрахунками та інші (ряд. 1610+1615+1620+1621+1625+ 1630+ 1635+1640+1645+1690)	122731	100	102831,0	83,79	-19900	-16,21
- поточні забезпечення (ряд. 1660)	4371	100	3913,00	89,52	-458	-10,48
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття						
Баланс(ряд. 1900)	629923	100	671726,0	106,64	41803	6,64

Таблиця А.2 – Вертикальний аналіз балансу

Показник	на початок звітного періоду		на кінець звітного періоду		Відхилення (+,-)	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
1	2	3	4	5	6	7
АКТИВ						
I. Необоротні активи (ряд. 1095)	514223	81,63	550328	81,93	36105	0,29
II. Оборотні активи (ряд. 1195), у т. ч.:	115700	18,37	121398	18,07	5698	-0,29
- запаси і витрати (ряд. 1101+1102+1103+1105)	50446	8,01	57273	8,53	6827	0,52
- векселі одержані (ряд. 1120)	0	0,00	0	0,00	0	0,00
-дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги(ряд. 1125)	9884	1,57	27004	4,02	17120	2,45
-дебіторська заборгованість за розрахунками та інша (ряд. 1130+1135+1136+1140+1145+1155)	45463	7,22	33275	4,95	-12188	-2,26
- поточні фінансові інвестиції (ряд. 1160)	0	0,00	0	0,00	0	0,00
- грошові кошти та їх еквіваленти (ряд. 1166+1167)	10458	1,66	1523	0,23	-8935	-1,43
- витрати майбутніх періодів (ряд. 1170)	114	0,02	126	0,02	12	0,00
- інші одоротні активи (ряд. 1190)	618	0,10	3480	0,52	2862	0,42
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Баланс(ряд. 1300)	629923	100,00	671726	100,00	41803	0,00
ПАСИВ					0	0,00
I. Власний капітал (ряд. 1495), у т. ч.:	219951	34,92	276877	41,22	56926	6,30
Зареєстрований (пайовий) капітал (ряд. 1400)	16055	2,55	16055	2,39	0	-0,16
Капітал у дооцінках (ряд. 1405)	492184	78,13	492406	73,30	222	-4,83
Додатковий капітал (ряд. 1410)	21360	3,39	21360	3,18	0	-0,21
Резервний капітал (ряд. 1415)	4154	0,66	4154	0,62	0	-0,04
Нерозподілений прибуток (ряд. 1420)	0	0,00	0	0,00	0	0,00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення (ряд. 1595)	282870	44,91	288105	42,89	5235	-2,02

III. Поточні зобов'язання і забезпечення (ряд. 1695), у т. ч.:	127102	20,18	106744	15,89	-20358	-4,29
- короткострокові кредити банку (ряд. 1600)	0	0,00	0	0,00	0	0,00
- поточна кредиторська заборгованість за розрахунками та інші (ряд. 1610+1615+1620+1621+1625+1630+ 1635+1640+1645+1690)	122731	19,48	102831	15,31	-19900	-4,18
- поточні забезпечення (ряд. 1660)	4371	0,69	3913	0,58	-458	-0,11
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття		0,00		0,00	0	0,00
Баланс (ряд. 1900)	629923	100,00	671726	100,00	41803	0,00

Додаток Б

Звітність ПрАТ «Слобожанська будівельна кераміка» за 2020 р.

		Дата (рік, місяць)	2020 12 31	
		Код за ЄДРПОУ	21122873	
		КОДИ		
Територія м. Київ		за КОАТУУ	6036003000	
Організаційно-правова форма господарювання <u>Акціонерне товариство</u>		за КОПФГ	233	
Вид економічної діяльності <u>Виробництво цегли, цегелилі та інших будівельних виробів із випалення</u>		за КВЕД	23.32	
Середня кількість працівників 350				
Адреса, телефон Україна, 02002, м. Київ, вул. Микільська-Слобожанська, буд. 2/3				
Одиниця виміру: <u>тис. грн. без десятичного знаку (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)</u>				
Складено (зробити позначку "у" у відповідній клітинці):				
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку				
за міжнародними стандартами фінансової звітності			у	
Баланс (Звіт про фінансовий стан)				
на 31 грудня 2020 року		Форма № 1	Код за ДКУД 1801031	
		31 грудня 2020 р.	31 грудня 2019 р.	
Прим.	АКТИВ	Код рідка	На кінець звітного періоду	На початок звітного періоду
	1	2	4	3
I. Необоротні активи				
6	Нематеріальні активи	1000	315	425
	первісна вартість	1001	1 681	1 715
	накопичена амортизація	1002	(1 366)	(1 289)
6,7	Незаввершені капітальні інвестиції	1035	3 740	4 021
7	Основні засоби	1010	444 258	475 971
	первісна вартість	1011	2 090 210	2 088 665
	знос	1012	(1 645 952)	(1 608 694)
8	Довгострокові фінансові інвестиції:			
	інші фінансові інвестиції	1030	65 910	65 910
	Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
	Відстрочені податкові активи	1045	-	-
	Усього за розділом I	1090	614 223	550 328
II. Оборотні активи				
9	Заласи	1100	50 448	57 273
10	Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	9 884	27 004
11	Дебіторська заборгованість за виданими авансами	1130	25 546	13 833
12	Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом у тому числі з податку на прибуток	1136	1 283	1 283
		1136	1 283	1 283
13	Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	16 951	16 875
15	Гроші та їх еквіваленти	1185	10 458	1 523
16	Витрати майбутніх періодів	1170	114	126
17	Інші оборотні активи	1190	818	3 490
	Усього за розділом II	1195	115 700	121 398
	Баланс	1300	629 923	671 726

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2020 року

Форма № 1 Код за ДКУД: 1801001

Прим.	ПАСИВ	Код рядка	31 грудня	31 грудня 2019
			2020 р.	р.
	1	2	На кінець звітного періоду	На початок звітного періоду
			4	3
I. Власний капітал				
18	Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	16 055	16 055
19	Капітал у дооцінках	1405	492 184	492 408
20	Додатковий капітал	1410	21 360	21 360
21	Резервний капітал	1415	4 154	4 154
22	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(313 802)	(257 095)
	Вилучений капітал	1430	-	-
	Усього за розділом I	1435	219 951	276 877
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
23	Відстрочені податкові зобов'язання	1500	28 585	38 452
24	Довгострокові кредити банків	1510	247 408	240 222
25	Інші довгострокові зобов'язання	1515	378	3 532
25	Довгострокові забезпечення	1520	6 498	6 889
	Усього за розділом II	1595	282 870	288 105
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями				
25		1610	46 048	24 634
26	Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1615	25 064	32 794
27	Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1620	2 558	1 923
	<i>у тому числі з податку на прибуток</i>	1621	-	-
28	Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування	1625	689	750
28	Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці	1630	0 938	8 041
29	Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	29 782	31 412
30	Поточні забезпечення	1660	4 371	3 913
31	Інші поточні зобов'язання	1660	8 234	3 277
	Усього за розділом III	1695	127 102	106 744
	Баланс	1900	629 923	671 726

Бурцев В. С.
Генеральний директор

Бадіва І. В.
Головний бухгалтер

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

		2020 р.		2019 р.
Повн.	Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період
	1	рядка	3	попереднього року
		2		4
32	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	240 791	299 326
33	Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(177 717)	(232 766)
	Валоний прибуток	2090	63 074	66 562
	Валовий (збиток)	2095	-	-
34	Інші операційні доходи	2120	10 353	8 960
35	Адміністративні витрати	2130	(31 091)	(38 989)
36	Витрати на збут	2150	(10 358)	(13 046)
37	Інші операційні витрати	2180	(31 818)	(20 262)
	Фінансовий результат від операційної діяльності, прибуток	2190	162	1 225
	Фінансовий результат від операційної діяльності, (збиток)	2195	-	-
39	Фінансові доходи	2220	-	630
38	Інші доходи	2240	150	34 156
40	Фінансові витрати	2250	(26 228)	(26 813)
41	Інші витрати	2270	(40 876)	(494)
	Фінансовий результат до оподаткування, прибуток	2290	-	9 704
	Фінансовий результат до оподаткування, (збиток)	2295	(66 792)	-
42	Дохід (витрати) з податку на прибуток	2300	9 868	-
	Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	(2 075)
	Чистий фінансовий результат, прибуток	2350	-	7 629
	Чистий фінансовий результат, (збиток)	2355	(56 926)	-
		2020 р.		2019 р.
Повн.	Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період
	1	рядка	3	попереднього року
		2		4
	Дорожівка (уцінка) необоротних активів	2400	(222)	(37 987)
	Дорожівка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
	Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	(222)	(37 987)
	Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
43	Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	(222)	(37 987)
	Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(57 148)	(29 791)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року

Форма № 2 Код за ДКУД

1801003

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ		2020 р.	2019 р.
Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	58 026	72 716
Витрати на оплату праці	2505	54 185	54 521
Відрахування на соціальні заходи	2510	9 905	9 643
Амортизація	2515	38 202	41 552
Інші операційні витрати	2520	77 042	110 957
Разом	2500	237 360	289 229

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ		2020 р.	2019 р.	
Грив.	Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
	1	2	3	4
44	Середньорічна кількість простих акцій	2600	0,00	0,00
	Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	0,00	0,00
	Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,00	0,00
	Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,00	0,00
	Дивіденди на одну просту акцію	2630	0,00	0,00

 Бурцов В.С.
 Генеральний директор

 Бадива І.В.
 Головний бухгалтер